

BELSÖ RAKTAR

D

3416

BOCZ

D 730
3416

BOCZ GYULA
GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA
1987–1988.
PÉCS
SZEKSZÁRD, PAKS

BARANYA MEGYEI
KÖNYVTÁR

1 007302 540066

254006

Pécsi Galéria ISBN 963 01 8667 1
Pécs, Széchenyi tér 11.
Pf.: 162
H-7601
1987. október 2–1987. október 26.

Művészetek Háza
Szekszárd, Mártírok tere
1988. január 7–február 28.

Munkásművelődési Központ
Paks, Gagarin tér
1988. március

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE,
AZ OEUVRE-KATALÓGUST ÖSSZEÁLLÍTOTTA
ÉS A KATALÓGUST SZERKESZTETTE
Dr. ROMVÁRY Ferenc

TÁRSAI VOLTAK A MUNKÁBAN
BODOR Gábor, F. BOGNÁR Inke, KOVÁCS Orsolya, M. LUCA Zsuzsa,
NAGY András és POLYÁK Dária

KATALÓGUS- ÉS PLAKÁTTERV
PINCZEHELYI Sándor

FOTÓ
FÜZI István és NÁDOR Katalin

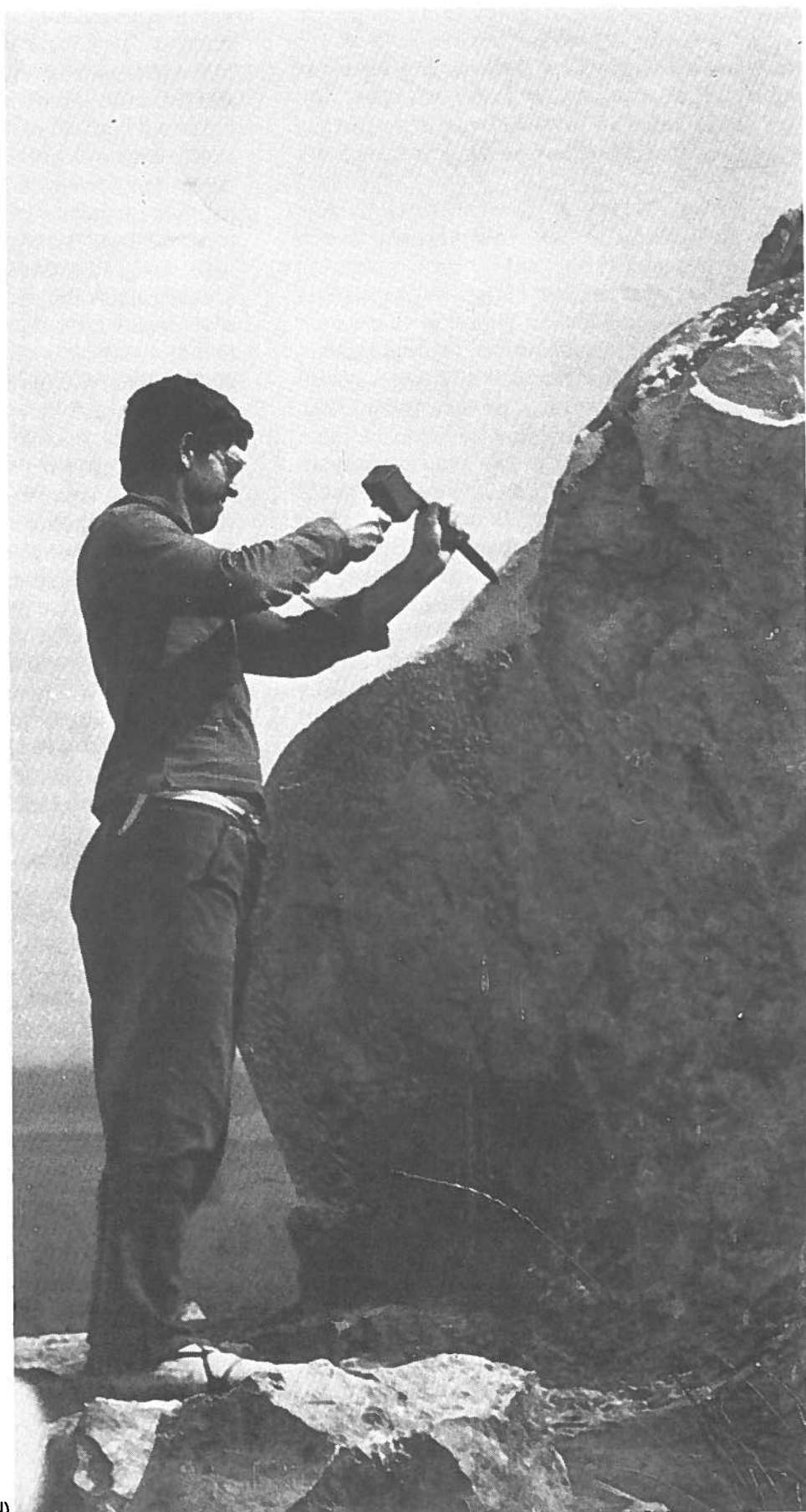
A katalógus költségeihez hozzájárultak
Mecseki Ércbányászati Vállalat, Sopiana Gépgyár, Pécsi Galéria,
Művészetek Háza, Munkásművelődési Központ.
Köszönet érte.

Címlapon: 115. SPIRÁL, 1971–72–73. (FOTÓ: NÁDOR KATALIN)

Hátsó borítón: 90. ÉLET, 1969–70–71–72. (FOTÓ: NÁDOR KATALIN)

F. k.: PINCZEHELYI SÁNDOR – ZALAI NYOMDA ZALAEGRSZEG 87 3509 o

1969. (FOTÓ: NÁDOR KATALIN)

Bocz életútja ugyanis messze nem a megszo-
kott, hagyományos ívelésű. A Fényes Szelek ha-
sonló tálentumú tehetségei előtt még nyitva ál-
lott a pálya, annak minden grádicsa rövidítetten
volt bejárható és biztosított volt a további út is.
Bocz már egy kevésbé heroikus kor szülötte, ne-
ki maga-magának kellett az ösvényt kitaposnia.
Csak önnön erejére számíthatott, amikor el-
indult egy bizonytalan jövő felé. Talán maga sem
tudta, milyen belső erők ösztökélik, érezte tán,
de bizonytalannal nem tudta még saját maga, de fő-
leg nem mások számára egzaktul megfogalmaz-
ni a Célt és az Eszközt. S mivel befelé forduló lé-
nye, zárkózott természete nem könnyítette meg
szocializálódását, a társadalmi beilleszkedés
sok megalkuvást (is) igénylő, mindenestre tü-
relmet és kölcsönösséget feltételező útját-mód-
ját, Bocz a periférián rekedt. Kezdeti szakköri tá-
jékozódása után nem vezetett út az akadémiá-
hoz, munkás maradt továbbra is, vasesztergá-
lyos. Így az önképzés és az önművelés látszott
az egyetlen kiútnak számára, hogy a ködbe-
vesző vágyak beteljesülhessenek. Közismert, az
igazán nagy tehetségek találnak rá a szinte csak
egyetlen lehetőségre, melyet szívós küzdéssel,
nagy-nagy lemondások árán, ráadásul a ked-
vező konstellációk szerencsés, szinte véletlen-
szerű összetalálkozását is feltételezve érnek el.

Az utóbbi kategóriába sorolható egynémely
fontos momentumot úgy érzem érdemes néven
is nevezni:

- A fafaragó (orvos) népi-iparművésszel való
találkozása, akitől a művesség igényességét
tanulta meg,
- Pécs hatvanas évekbeli dinamikus fejlődése
és progresszív szellemisége; képzőművészet-
ben a Lantos Ferenc nevével fémjelzett, kö-
rötte csoportosuló, egymást követő fiatal ge-
nerációk eszmélése, kibontakozása,
- végül a mecénásokra való rátalálás, mely
nélkül a gondtalan alkotómunka feltételei
sem teremthetnek volna meg.

Elsőnek a Sopiana Gépgyár – melynek fizikai
dolgozója – biztosít számára lehetőséget. Pon-
tosabban ösztöndíjat, amolyan sport-állást. A fi-
zetésért nem csapágyakat kellett esztergályoz-
nia, hanem kedvére faraghatott. Ennek a pálya-
kezdésnél felmérhetetlen jelentőségű, gyümöl-
csöző kapcsolatnak maradandó tárgyi emléke a
nagy méretű dombormű, a *Triptichon*.

Az állami mecénatúra újabb nemes megnyil-
vánulása az uránosokkal való találkozása. Ekkor
már félig-meddig elismert művész, akit lelkes és
önzetlen művész-barátok vesznek körül, csak a
szakma az, amely még mindig nem akar róla tu-
domást venni. Újabb ösztöndíj, újabb lehetőség.
Bocz ekkor már kialakult, érett egyéniség, pon-
tosan érzékelhető céllal és távlatokkal. E kap-

Bocz Gyula ötvenéves!

E kerek évforduló visszatekintésre, egyúttal
számvetésre és összegzésre készítet. Bocz im-
máron negyedszázada szobrász, de ha jól bele-
gondolunk, önkényes és pontatlan is ezen idő-
beli meghatározás. 1960 táján ugyanis nem min-
den előzmények nélkül választotta ezt a teljes
emberi odaadást követelő hivatást, számára leg-
alábbis a teljességet jelentő életformát és lett
belőle SZOBRÁSZ! A szó ősi és a legnemesebb
hagyományokon alapuló mai értelmezésében
egyaránt.

csolat eredménye az eddigi főművek egyike a *Tektonikus mozgás* c. monumentális szobra.

E két nagy mecenatúra közé esik időben a pécs-baranyai művészeti pártolás nagy kalandja, a Villányi Szobrász- és a Siklósi Kerámia Alkotótelep létrehozása és működésének folyamatos-sá tétele. Ahogy az utóbbi esetében Schrammel Imréé a döntő érdem, úgy az elsőnél a Bocz-Bencsik-Orosz trió Kigyóssal kiegészült négyese játszott vezetés szerepet. Bocz és Kigyós teljesen itt érett szobrásszá, Bencsik megújulásának, és a sokoldalú festő Orosz elmélyült érdeklődésének hosszú évekig a Szársomlyó oldalából kiszakított, elhagyott kőbánya volt a küzdőtere. Követendő példát teremtve egyúttal a hazai szimpozion mozgalmak számára, a honi művésztelepek kollektív műhelyek irányába történő elmozdításával. Példát jelentve egyúttal a plasztilin- és gipszmodellben gondolkodó hazai szobrászat egésze számára, a reneszánsz anyagelvűség szellemében, a nemes anyag – Villányban természetszerűleg a kő – szerepének előtérbe helyezésével. Itt ugyanis a művész és a követ faragó egyazon személy, ahol a gondolat közvetlenül, áttételek, közbeiktatott kivitelező nélkül egy az egyben realizálódhat. Ez a kivételnek számító Borsos Miklós-i példát leszámítva, bármely furcsán is hangzik, újat jelentett az általános hazai szobrászi gyakorlat számára. A kézművesség hangsúlyozása, a mester és a művész személyének egybeesése, anyagi és szellemi azonosulása, egyenrangúsítása egyúttal új minőség létrejöttének lehetőségét is hordozta magában.

S ennek a folyamatnak vált fő letéteményesévé, primus inter pares, Bocz. És ő az, aki a jelenben is következetesen anyagcentrikus, legkedveltebb matériája a kő, a fa második helyre szorult nála.

A zsurnalisztika az in situ faragott *Élet* c. szobra kapcsán amolyan gyanús, majdhogynem kétes értékű hírnévvel övezte őt, „a szobrász megfaragja a hegyet” szlogennel. Pedig a Bocz-jelenség lényege már ebben a nagylélegzetű vállalkozásban csírájában benne sejlett. Nevezetesen a Bocz képzeletét megmozgató anyag primátusa – melyben hangsúlyozott szerepet játszik a kő milyensége, mérete, tulajdonsága, a feladat nagysága, a benne rejlő plasztikai lehetőségek sora – mely nála a folyamat elindítója is egyúttal. De fordítva is igaz e tétel! A plasztikai gondolat számára keresi a megfelelő médiumot, amelyben megtelepszik a magának feltett kérdésre a feleletet, kibontva az elrejtett formát. Nála azonban nem a közhelyszerű, 'a felesleges lehántásával előbukkanó forma' elve érvényesül. A természetes formájában birtokba vett kő, legyen az bár egy hatalmas kőtömb, vagy kavics-

méretű darab inspirálja őt arra, hogy a legkisebb beavatkozás irányába tartson. Így az anyag belső törvényszerűségei a legmesszebbmenőkig érvényre jutnak. Ez Bocz plasztikai erejének talán legfőbb titka. Megbűvölik őt a kövek, legyen az bár superkemény gránit, üvegtörékenységgű kantavári márvány, vagy féldrágakőre emlékeztető kalcit. De úrrá válik az anyagon úgy, hogy közben nem legyőzi, hanem kiemeli annak rejtett tulajdonságait és nem utolsósorban annak szépségeit.

Bocz termékeny alkotónak tekinthető, hisz opusainak száma háromszáz körüli. S ez a tapasztalati úton mesterré válás kásahegyén való átrágás, a Villányból történt száműzetés nyomán beálló holtpont, az újbóli talpraállás után a hosszúhetényi szobrász-paradicsom kialakításáig, a magánélet rendezettségének biztonságáig bizony jónéhány mű létrejöttét hiúsította meg. A külső körülmények még az ilyen konok megszállottságú alkotó tevékenységét is jelentősen befolyásolni, hátráltatni tudják. Ellenpélda, a Pécsi Galériában 1987-ben megrendezésre kerülő gyűjteményes kiállítás előtti lázas tevékenységének rendkívüli eredményessége. Egy-két hónap alatt jelentékeny művek egész sora került ki vésője alól.

Igaz, jubileumi gyűjteményes kiállítása, melyen az életmű egésze kerül megméréstetésre, jószívről az első a maga nemében, ha eltekintünk az 1985-ös bonyhádi bemutatkozástól, amely tulajdonképpen a jelenlegi főpróbájának is tekinthető.

Bocz nem tartozik a rendszeres kiállítók közé, a csoportos tárlatok közül azonban, amelyen részt vett, feltétlen említést érdemel a Szüreenon és a Mozgás '70, valamint az Országos Kisplasztikai Biennálé, ahol 1971-ben első díjat nyert. Ezt a kétségtelen kiérdemelt sikert azonban a szakmai hierarchia „megsértése”, egyfajta begyöpösödött értékrend felborulása miatt sokáig nem bocsátották meg Bocznak. Évtizedek elmúltával kooptálta csak sorai közé a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége és ezt követően automatikusan a Művészeti Alap. Pedig nem szívta el soha más elől a levegőt, köztéri szobra, a *Végtelen*, Baranya Megye Tanácsának ajándékaaként került Budapestre, a Centenárium parkba. Illetőleg köztéren áll még a művész és a művésztelep között kialakult gyakorlatnak köszönhetően több szobra a Villányi Szoborparkban. Talán Bocz *Spirálja* itt az egyetlen szobor a remek szabadtéri múzeumban, amelyet még az itteni szobortologatók is tiszteletben tartottak, adózva a 20. századi magyar, egyúttal egyetemes művészet immáron klasszikussá vált remekműve előtt.

Romváry Ferenc

aki intellektuálisabb igénnyel igyekezett volna megközelíteni témáját, s aki nála könyörtelenebb tudatossággal alakította ki sajátos formanyelvét. S amikor elégedett szobra egy-egy ívével, akkor megsimogatja, s a szobrot szemlélő látogatónak azt mondja: „Szerencsém volt, itt pont így kijött a kő”. S mosolyog, mert legtöbbször elhiszik neki.

...Bocz Gyula ma már idegennek érzi *Kétféjű szörny* c. szobrát. „Ma már nem akarnék ennyi mindent elmondani ilyen kis felületen” – mutatja a szobor egy részét. Ám a *Kétféjű szörny* jelentős állomás. Érdemes körbejárni. 1965-ben készült. Két szomorú kobold fonódik össze, mintha tangót táncolnának részeg fáradtsággal, egymás vállára bukott fejekkel. Az óriás fejekből hatalmas bamba szemek merednek s alul a lábak, kezek, altest indákként fonódnak görcsösen egygyé. A középük ékelődő negatív formák lyukaknak hatnak, s még barokkosabb veretet adnak az amúgy is burjánzó külső formának. A tükrössé csiszolt felület érdekesebb részébe váltása épp úgy ellentétes érzést kelt, mint a szobor zsúfolt alsó részének és egységesebb formákat teremtő felső felének ellensúlya. Egyszerre lesznek a koboldok megfoghatatlanul sikamlósak és enerváltak, rejtelmesen bonyolultak és lesújtóan tunyák. A formák, ívek alul még lüktető ritmusa feljebb egyre lanyhábbá válik. Az összeboruló fejeket szemlélve az az érzésem, hogy mindezt legyőzte az, aki formába kényszerítette őket. Érzésem igazolásául ott áll a közelben a *Táncosok*. 1968-ban készült. A végsőkig letisztult formák jellemzik, elnyújtott ívei egyszélesen feszülnek. A balett ihlette szobron hátul állnak a táncosok, úgy, hogy alsó lábszárak, fejük, karjaik egybeesnek. Testük feszülő íve rovátkált negatív formát határol, ám a negatív forma centrifugális erőket éreztet. Méltóságteles forgást érzünk, két egyenértékű ember feszéges pas de deux-jét. A tisztán ragyogó rózsaszín felületet, felül a haj táján, egy gyönsor jelzéssel emeli ünnepélyesebbé. Ebben a kőben faragta ki Bocz a magasabb rendű mozgásformák himnuszát.

Érdekes lenne egyszer megvizsgálni hányféleképpen ábrázolja összekapcsolódó figurákkal a bizalmasabb emberi kapcsolatokat? *Ölelkezők* c. döbbenetes erejű kompozíciója kiméretlen őszinteséggel érzékelteti a hamis kapcsolatot, vagy ha tetszik szerelmek, depressziós hangulatát. A távolról rombusz formát idéző szobor, két szemben ülő figurájának alteste, lába összefonódik alul, s fent a karok, fejek is összeérnek, de egyikük mintha tehetetlen dühvel akarná kitépni magát a másik fogásából, a két törzs irtózással húzódik távolabb s köztük érdesen, rücskösen tátong az űr. Hazugságok, ráfogások, ru-

...Bocz Gyula szobrai szívesen nevezik non-figurális munkáknak. Holott ő csupán letisztítja a formákat, megtartva a jellemzőt, elhagyva a sallangot, s szinte zenei ritmika törvényei szerint alakított felületen villant föl egy-egy motívumot, amelynek nyomán megkereshetjük a szobor belső kiterjedéseit, s egyúttal az alkotásra inspiráló eredeti jelenséget is.

A szobrok csak az alkotó által lényegesnek ítélt tiszta formákat mutatják. Ezért lesznek a legbonyolultabb emberi érzések, pszichikai defektusok, s lírai vallomások konkrét kifejezői, érzékeltetői a körplasztika öntörvényeinek betartásán túl.

...Bocz főleg farag. Fát, követ, bazaltot, márványt. Alakot, személyiséget, érzelmi tartalmat ad a tömegnek.

...Kevesen tudják, de Bocz Gyula is dolgozik agyaggal. Szoborterveket készít. Legtöbbször naturális figurákat mintáz, majd alakítani kezdi. Nyújtja, deformálja a natúr formákat s a tiszta felület egységét megtörő részeket elsimítja, kitölti, a lényeges elemeket hangsúlyozottabbá emeli. Minderre akkor kerül sor, ha régóta gyöttri valami s a kőbefogalmazás piszkozatául nem elég a szén-vázlat.

Vázlat. Mindezt azért írom le, hogy tiltakozzam azok ellen, akik „ösztönös” művészeknek nevezik. Autodidakta, de nem ismertem művészt,

tinszólamok hullanak ki ezen az űrön s a hússzínű kő érzéki ragyogását kontrasztként törli a me- nekülni-vágyásában szögletessé feszülő váll.

Mennyire más érzéseket teremt az *Egybe- fonódók* lírai finomsága. Az emlékmű jellegű, karcsú, magas szobor két álló figurájának feje még határozottan elkülönül, enyhén csavarodó testük azonban már egybefonódik oly módon, hogy csak itt-ott érzékelhető, hogy két figurát gyúrt egybe az alkotó. A formák úgy rendeződ- nek, hogy egyszerre vélhetjük egy ember testré- szeinek, vagy két alak egy-egy részének őket. Elnyelik egymást és kiteljesednek egymásban. Csak a fej marad konkrétan kettő, mert a fej a személyiséget jelzi s azt meg kell tartanunk min- den összefonódáson belül is.

Ha Boczról azt állítanám, hogy panteista, nem hazudnék, hogy még sem állítom azért van, mert több annál. Lakásában egzotikus virágok, gyö- kerek, ágak, csigák, kagylók, kőzetek, kristályok sokszor épp úgy ámulatba ejtik a látogatót, mint az ezek uralkodó formáit kölcsönző szobrok. Ám a művész nemcsak imádja a természetet, hanem a felsőbbrendű lény biztonságával újra fogalmazza azt.

Két éve a lengyel tengerpartra utazott. Ten- gernyi akvarellel, szénrajzzal tért haza. Mind a tengert ábrázolta. Akik azt hittük, hogy a vég- telen vizek nem adhatnak jelentős témát egy szobrásznak, elámulhattunk néhány hónap múl- tán a *Tenger* című szobrán.

A kantavári követ több szobrász kipróbálta. Törik, mint az üveg, nem faragható. Így aztán összeüzűzzák s épületburkolatok díszítésére használják a porát. Ám Bocz bizalmasabb kap- csolatban van a természettel. Ismerik egymást, az ő vésőjének, dörzskövének még a kantavári márvány is engedelmeskedik. E kőből faragott szobrok soráról beszélnék szívesen, de hely hiá- nyában csak kettőről tudok szólni. Mindenek- előtt a már említett Tengert mutatnám be.

Három alátámasztási ponton nyugszik, mint egy ülő nő. Fekete színe még hangsúlyozottab- bá teszi tömegi megjelenését, a tenger vég- telenségét, mélyének titokzatos rejtelseit a benne szunnyadó elementáris erőket érzékel- teti, míg a hullámformákat utánzó lágy ívek nosztalgikusan idézik báját, fenséges felületét, játékos partjait. A csiszolt felület fekete pom- pában ragyog. Meglátja magát benne az ember, mint a víztükrőben. Ez a tükrös ragyogás egy- szerre idézi a nyári verőfényt, a tengeri napkel- tet és napnyugtát s a mesebeli tengerek tűn- dőklő hátát, melyen mindig kisimulnak, elnyúj- tóznak a fények. Ha alánézünk, sziklás partok kincsrejtő üregei jutnak eszünkbe, a legmaga- sabb részét nézve a kőnek köves parton való hullámverést látunk, míg szemben az apály

beálltakor lecsendesező tengert érezzük, a har- madik csúcson a dagály nyomul a dűnék közé. Aki ült már órákon, vagy napokon keresztül, figyelve a tenger hullámainak izgalmas modulá- cióját, az felfedezi a szobor konkrét formáiban a teljes fogalmat, amelyet a cím idéz.

Húsz centitől kétszázötven centiméterig sok Bocz-szobor viseli a *Virág* címet. Az itt követ- kező Virág 54 cm és kantavári fekete márvány- ból készült 1968-ban s talán eddigi munkáinak csúcsát jelenti. Magába rejti, megidézi mindazt, amit alkotója szépnek talált a természetből.

Azt hiszem, dilettánsok munkái akkor a leg- borzalmasabbak, amikor szimpla gondolatokat igen bonyolultan igyekeznek elmondani. Ellen- tétben a mesterművekkel, amelyek bonyolult gondolatokat a legegyszerűbb megjeleníté- sében közölnek. Ilyen „szűkszavú” remekmű a Virág, amely szépségét, dicséretét „zengi” an- nak, ami közös virágban, madárban, emberben és vadállatban. Ez a közös: az evolúciót serken- tő életerő.

Keressük a körplasztikában először a cimben jelölt virágot. Vaskos szára elegáns ívben hajlik, belőle szalad ki és belé tér vissza a hatalmas, derékban meghajló-törő húsos levél. Öt nagy szirma a lótnusz lágyságával omlik, simul az alsó formákba. A vízirág hasonlatot a kő csiszolt fé- nyes felülete sugallja. Ha kissé messzebb lé- pünk, eltűnik a szobor virágjellege s egy szikla- bércen trónoló sas körvonalai bontakoznak ki helyette. Ami szár volt, most törzs, begy, láb, egy volt szírom fejet és csőrt idéz, a levél a háttal nyugvó, de röppenésre kész szárnyakat. S ami- kor fényben körbejárva vizsgáljuk e virág-madár felületét, újra változik a látvány. Arca lesz a kő- nek, emberi arca, fény szemekkel, ívelt orral és hatalmasra tátott mohó szájjal. Csak most vesszük észre, milyen fontos s milyen új sze- rept kapott e szobornál a negatív forma. Ellen- tétes oldalról más arcot kapunk. Vadállat vicso- rog, küzdésre, harcra készen, faj- és létfenntar- tásra készen. S ha már megriadtunk kissé a ne- gatív forma körül feszülő formák dinamizmu- sától, megforgatjuk a szobrot tartó állványt s a lassú forgást szemlélve úgy érezzük, nincs is szó virágról, madárról, mohó emberről, vadállatról. Tánc rejtőzik a kőben. Gyengéden összefonódó és lépő alakok tánca ez csupán.

Mi ez hát? Ember? Állat? Madár? Virág? Tánc? Egyik sem. Szobor. Egy emberalakította kő a vi- lágból. A Valóság egy darabja, amelyben benne rejtőzik a bennünket környező világ.

Bükkösd László

Őszi Szivárvány, Jubileumi Évkönyv, Pécs, 1968. Bocz Gyula és Rétfalvi Sándor szobrai között (részlet).

ban), amikor agyagfejeket kezdett gyúrni; ott-hon meg a porcelángyári kultúrház műtermében amúgy klasszikus dilettáns módra. Hallott valamit a rajzolás fontosságáról, rajzolni kezdett: sok H-s ceruzával gyufaszálat, pattogatott kukoricát. Napokig egyazon modellt, hátborzongatóan pontosan. 1963-ban némi protekcióval bejutott a pécsi Doktor Sándor Művelődési Ház férfitáncosok fölé üres mozigépházba, ahol követ faraghatott. Legelső szobrászpróbálkozásai „sikert” hoztak: kiállított, vásárolt tőle múzeum és a körzeti orvos könnyebben vette betegálmányba. Szóval szobrásznak számított Pécsen.

Ő ugyan azt állítja, hogy „minden esemény, de nem ami *meg történik* velünk, hanem amit *át élünk!* egyenrangúan fontos, kitüntetett pillanatok, sorsfordulók nincsenek”, mégis fontosnak tűnik az életrajzában, hogy 1968-ban egy kisebb pécsi művészcsoporthoz költözött Villányba, a Szársomlyó keleti kőbányájába. Pontosabban a bányába és a szomszédos, addig üresen állott villába. Ekkor alapított a villányi szobortelep; azóta nemzetközi hírűvé vált és természetesen komoly hivatali apparátus épült rá. A kezdet természetesen romantikus volt. A művészek nem kaptak, csak kosztot-kvartélyt, néhány egyszerű szerszámot és gyönyörű köveket.

Bocz ekkor fogott a magyar szobrászat történetének legnagyobb arányú vállalkozásába: elkezdte a négyalakosra tervezett *Élet* című kompozícióját. A sajtó persze ügyeletes zenit kiáltott (prekultúrális jelenség; több szellemi érték együttes hatását még elviselni képtelen primitív hordák eszménye...), és mindenféle csacsiságot írt róla. Az MTI például ilyen képaláírással jelentette meg a vállalati faliújságokra szánt fényképét: „Bocz Gyula fiatal pécsi szobrászművész a Villány és Nagyharsány közti Szársomlyó szikláinak kifaragásához kezdett. Munkája időtartamát öt évre tervezi”. (A szöveg kortörténetileg is érdekes; a vállalkozói energiákat fölzsabadítani óhajtó új mechanizmus hajnalán vagyunk, de fél lábbal még a tervgazdálkodás korában...) A szakma nyitottabb része érdeklődéssel figyelte Bocz működését, némelyek óvatosan hallgattak, ismét mások legyintettek: „amatőr”. (Aktuális fogalom. Közös értékeket már el nem ismerő, sőt ilyeneket tagadó konzumcivilizációkban a „művész” egyetlen, olykor kizárólagos ismerve, hogy végzett-e bizonyos tanfolyamot. A Patyomkin-diplomával nem rendelkezők az ún. amatőrök.)

Bizony, profi nem bolond olyan szobrot faragni, amiért nem remélhet pénzt, ami nem szállítható el az Isten háta mögül valami forgalmasabb városba. A legyintők pontosan rámutattak arra a mezsgyére, ami századunk művészeit két élesen elhatárolódó csoportra osztja. Az egyik *kizárólag* belső készletéből dolgozik, a másik nem kizár-

Bocz Gyula tizenhárom éves pécs-gyárvárosi suttyó 1950-ben váratlanul nemzetközi gyermekrajzversenyt nyert Guatemalában. Utána rendszeresen csavargott, kerülte az iskolát, tengelyt akasztott a zsarukkal – szóval tette azt, amit a többi kültelki haver. Már elmúlt húszéves és lát-szólag szépen beintegrálódott az uralkodó osztályba (lakatos lett a pécsi Sopiana Gépgyár-

rólág. A kizárólág pedig nem virág a mondat füzérén és véletlenül sem cserélhető mondjuk egy kevésbé tövises *is*-re. Pedig magunkba tekintve lenne hajlamunk rá! Persze a békesség kedvéért. A békesség kedvéért finoman félre is érhetjük a mondat szigorát, hisz a nagy kizárólágos, Csontváry Tivadar is (ez az!) engedelmesskedett külső hatásoknak; nevezetesen az iglói Hangnak, a nagy cél, a Napút-festés hívásának... És egyáltalán, Emberek vagyunk, nem szentek, az ésszerű kompromisszumoktól még nem dől össze a világ és szükség van rájuk, mert mindenki a piacról él. Satöbbi.

Bocz sosem kötötte meg az „ésszerű kompromisszumokat”, szolgálatát *kizárólágos*nak értelmezte, *is* nélkül. Bizonyos, ha nem így tesz, sose tud fölülni a hat H-s ceruzák tűhegyére, hogy megértse a pattogatott kukoricák természetét és nem tud behatolni szobrai kedves anyagába sem. Két ars poetica értékű mondata kívánczik ide: „a szobrász nem faraghat formákat; neki az anyagban, a természetben munkáló belső erőket kell föltárnia, amelyek a látható föleleteket belülről feszítik”. „A művészet – magatartás.” (Természetesen sem ő, sem más nem állítja e mondatok előszöriségét. Hál’ Istennek.)

Kezdjük a másodikkal. Bocz művészpályájának alakulása lényegében magatartásának alakulása; utazása az egyszerű felé. Egyetlen eszköze van, ami egyúttal módszer és cél is: az azonosulás. Az azonosuláshoz pedig előítélet nélkül, könyörtelen nyíltsággal vizsgálódó tekintet szükségeltetik. Olyan gondolkodás, amely nem a logika okain és okozatain tolódkodik előre, hanem a Cél hívásának engedelmesskedik. A Cél pedig ha nevét illetően nem is, de lényegét tekintve azonos a „Napúttal” és a többi valódi Céllal.

Bocz magatartása a lehető legtermészetesebb; őszinte. Mindig, mindenkivel, minden helyzetben. Teljes taktikátlanságában még Csontváryn is túltesz, aki adminisztrálta magát, mint prófétát és festőt, üzleti és más leveleiben alkalmazkodott kora illemszabályaihoz, satöbbi. Bocz nem ír levelet, nincsenek üzleti ügyei, ha mégis támadnak, valahogy iszonyatosan becsapják; nem adminisztrálja magát, hivatalos művésszé iktatását így hártotta el: „jobb szobrász leszek-e attól, hogy fölvesztek tagnak?!” Példaképe lehetne az ifjú nonkomformistáknak, ha nem utasítaná el a nonkomfortizmust is. Anekdoták százait idézhetnénk az életéből, melyeknek egy tizedéből holtig megélne egy átlagos happeningakció-művész. Tőlük élesen különbözik; nála sose kezdődik az előadás és sose végződik, a közönség nem készül rá és nem vezet le, mert nincs közönség. Él. Ha jön valaki, látja, ha nem jön, nem látja, ha ott van, élvezi, el-

szenvedi, kibírja és bosszút áll. Ha olyan... És ha tud, mert mit lehet elvenni egy Diogenésztől?

AZ ő „akció-életének nem célja az akció. Talán a szobrászat se. Talán csak az élet a célja. Gondolom, mert nincs egyéb tárgya a szobrainak.

Még egy vonása e magatartásnak, mostanára szinte hülyeségszámba menő: 1975-ben el kellett hagynia a villányi művésztelepet; fedél, élelem, kő és szerszámok nélkül maradt. Hívták Csehszlovákiába művésztelepre, majd az USA-ban a költségei fölött hússzezer dollár tiszteletdíjért. „Ha nem véletlenül születik az ember a világra, akkor az sem véletlen, hogy hová – mondta. Ha én még egyszer fogok tudni szobrot csinálni, akkor én azt csak ebben a kis patkányragta országban faragom meg.”

Visszakanyarodva idézetünk első mondatához, a Bocz-mű leltárszerű számbavételekor is kiderül, hogy kezdő (dilettáns) kora óta nem nyúlt agyaghoz, gipszhez, gyurmához, szóval semmi olyan anyaghoz, amelyben nem talált belső erőt, ami csak szolgája lehetett volna, nem társa az alkotásban. És ugyan kisplasztikai működése is jelentős (Virág című sorozatával 1971-ben elnyerte a pécsi kisplasztikai biennálé első díját), igazi eleme a soktonnás, nagy kötömbökkel való birkózás. Legnagyobb művei fizikailag is hatalmasak. Két méter fölötti Csányosztrón a *Petőfi Brigád emlékműve*, a Népligetben a *Végtelen* és a villányiak: az *Élet*, a *Spirál*, a *Nagy Hal*, a *Csillagok*.

Már 68-ban hozzáfogott a négyalakosra tervezett *Élet* sorozathoz. Ennek első darabja, *A szerelem* készült csak el, duzzadó, ölelő, meleg, szinte nedves formái mögött emelkedik *A születés* négy méter magas kinagyolt alakja. *A dél* és *A halál* figurájához választott sziklákat csak föltárta. Amikor abbahagyta (vélte, átmenetileg, rémálmában se gondolta, hogy valaha a bányából is ki fogják tiltani, sőt a hegyről is le akarják űzni), nem másba kezdett, hanem máshogy: 71-re kifaragta a *Spirált*...

A csavaros főkontúr szabályos jelleget látszik adni neki; első pillanatban nyilván egy rugó spirálvonalának unalma jut eszünkbe róla, az említett pillanatban nem is látunk belőle többet. Talán belemerülnénk a századunkban nagy művészeti hatású euklideszi geometria valamely olcsó logikai játékába, ha nem karéjoznánk a hatalmasan lüktető kő körül és nem tapasztalnánk, hogy a szobor minden körben másként és másként viselkedik. Bocz geometriája nem mértan (az elemiből), hanem a Természet valóságos energiával hullámzó tereihez igazodik; aszimmetrikus, mozgó, nem ismétlődő, ahogy két foton, vagy bolygó sem jár kétszer egyazon úton s amint nincs két egyforma ujjlenyomat, két azo-

nos csók, két azonos másodperc. A *Spirál* bármely két részéről készíthetünk akármilyen mechanikus szempont szerint metszetet, különbözni fognak, finoman és gazdagon, mintha egy élő szervezet két, szimmetrikusnak elkönyvelt részét vizsgáltuk volna. Mintha egy DNS-molekulát látnánk milliárdszoros nagyításban a hegyoldalba, a lankás szőlőskertek fölé helyezve. Látszik hatalmasnak, diadalmasnak, végtelennek, de csonkoltnak és lezártnak, gögösnek, szerénynek, lehetőséget kínálónak és determinálnak, ahogy más-más szögekből, áradóbb vagy fukarabb fényben nézzük. De nem csupán a fő forma mozog; ugyanaz a kétfényű fölület is mutatkozik innen domborúnak, onnan homorúnak, optikailag olykor *tényleg*, mert a tökéletes megmunkálás révén a fény képes behatolni a legfölső mészkőkristályok alá és a finom domborulatok alatti mélyebb rétegekből hoz hírt a szemünkbe. (Most modernül alkalmazhatnánk a PSZEUDO kifejezést, ha Bocznál a pseudo hatás nem lenne részlet és eszköz, szemben a pszeudókkal, akiknél összesen ennyi a mű...).

Kevés kivételtől eltekintve (ne számítsunk annak a szintén befejezetlen *Nagy Hal*) a Bocz-művek fölülete túlnyomórészt simára csiszolt. Megnyúzza a köveit, lehántja a kérgüket, izmukigcsontjukig, mintegy anatómiai leckét ad, de éppen a pszeudó-fölületeken át mélyebbre látunk, vagy ha nem, mélyebbre *érzünk*... A fölület nála nem *határ*, hanem *kapu*, a Teljesség bejárata. Cseppkőcsiszolatai, őcsigametszetei, a nagy szobrok kalcit- és egyéb zárványai közvetlenül is utalnak kozmikus időélményeire, de még inkább a formák!

Ha a *Spirál* után szemügyre vesszük a *Csillagok* bugyogó, szétrobbanni készülő összedericsíra-gömbölyegét is, megláthatjuk a Bocz-mű egész programját, gondolati terjedelmét.

Legszembetűnőbb, hogy letér az ún. absztraktnak a semmi, a vizuális játszás, az optikai szemfényvesztés felé haladó főcsapásáról és megkísérli az ún. ábrázoló művészettel való szintézisteremtést. A *Spirál* is, a *Csillagok* is ábrázol valamit. Aki megnézte már a saját ürülékét, vagy látott Galaxist, DNS-t, röpködő juharmagocskát, lábatlan mozgó állatot, vagy bármely ősmozgást, az tudja, mit ábrázol a *Spirál*; ugyanilyen konkrét modelljeit találhatjuk a természetben a *Csillagok*nak, a nyúlbugyótól egy szőlőfürtön át a gömbhalmazokig. E modellek persze a létezésnek *más* szintjén helyezkednek el, mint a hagyományos szobrászmodellek és az sem feledhető, hogy ezekkel szemben egy több értékű logika szerint vethetők össze a művekkel. Ettől még semmivel sem kevésbé valóságosak egy lónál, vagy egy pucér nőnél. Valóságosak, de egyúttal idolk is, akár a Willendorfi Vénusz,

archetipusai a valóság ősi és örök lét- és mozgásformáinak.

Szóval a totalitásnál tartunk, amiről a kortárs művészet oly könnyen hagyta magát lebeszélni; tisztelet a kevés kivételnek! Gondolom, művészet mivoltát adta föl, amikor elfogadta, hogy ezután „vizuális” lesz, „audiális”, „nazális”, „orális”... A totálisra való törekvés ismét csontvárys vonás (hiába, nélküle a művészetről beszélni lehetetlen), pedig harsányan, de erőszakosan kiáltják már sok éve a szemünkbe, hogy „polihisztorok pedig nincsenek!” Az ember bizony polihisztor, kivéve, ha „vizuális művész”, ha brigádvezető, ha korszerű meg ilyesmi és nem szülő-gyerek-szerető-szomjas-fáradt-buta-okos. Ha nem bírja a polihisztorságot, akkor ugye elválk, alkoholista lesz, bedilizik, ha vállalja, akkor a többiek kiáltanak rá „zsenit” és ez se túl jó (Zseni: a 70-es, 80-as évek köznyelvében kb. kútmérgező, gyújtogató, de legalábbis a „normalizálódás akadályozója” jelentésű szó).

A polihisztorságot nyilván nem lehet elérni ismeretgyűjtéssel, az információéhesek gyomrát végzetesen meg is üli korunk tömördek álinformációja. Bocz sosem próbált átvergődni az információk dzsungelmocsarán. Az ő befelé haladó útja ismeretek helyett élményekhez vezetett; nem tanult, hanem figyelt. Hogy egy hasonlat erejéig csatlakozzunk az őt körülvevő legendakörhöz; olyan ő a Szársomlyó hegyi kopár telkén üldögélve, mint egy vaskos vén fa, amely már nem vágyik hasonlítani a természetre, mivel maga is az. Persze, így nem kunszt! Ha valaki ennyire elveti az alkalmazkodás megaláztatásait, annak könnyű csak arra figyelnie, merre tekernek a Pannon-tenger őcsigáinak pókhálófinom karjai a kőben, könnyű kihallgatni a fák, a kövek belső neszeit. Könnyű annak, aki ráér!

Annak könnyű misztikusnak lenni!

Annak könnyű realistának lenni!

Annak könnyű nem követni /megtagadni régi/ új mesterségi szabályokat, izmusokat, másodlagos/sokadlagos valóságot és csak a tényleg létezőre ügyelnie!

Könnyű annak világnézettel (szó szerint) bírni. Ülni és nézni a világot elfogulatlanul, részrehajlás nélkül. Nem megerősokolni a köveket, hanem föltárni; nem különbségeket keresni, inkább meglátni a kapcsolatokat a valóság elemei között; sikert a mélyebb-értéstől remélni s nem mások, például olykor hülyék kegyétől; türelmes tekintettel egybefogni a csigákat és a csillagokat, bogarak közt nem különböztetni hasznosakat haszontalantól...

Czakó Gábor

Mozgó Világ, 1981/2. Bocz

FONTOSABB IRODALOM:

- Őszi szivárvány. Jubileumi Évkönyv, Pécs, 1968.
Bükkösi László: Bocz Gyula és Rétfalvi Sándor szobrai között
- Művészet, 1969/11.
Bükkösi László: Symposium 1969.
- Interszimpozion Siklós. A szimpozion szabad-
téri közgyűjteményének katalógusa II.
- Művészet, 1973/10.
Bükkösi László: Villány, 1973.
- L'Oeil, N°s 240–241 Juillet-Août 1975.
Pierre Joly: Trois sculptures en Hongrie
- Szobrász Alkotótelep és Szimpozion, Siklós,
1967–1977. katalógus
- Szürenon 1969–1979. kiállítási katalógus
- Mozgó Világ, 1981/2. 47–55. o.
Czakó Gábor: Bocz
- Mozgó Világ, 1982/4. 103–109. o.
Czakó Gábor: Egy- és sokdimenziós mű-
vészet
- Czakó Gábor: +, Budapest, 1982
(Bocz = Arcz)
- Művészet, 1982/8.
Rideg Gábor: Villány másfél évtizede
- Művészeti szimpozionok eredményei I.
Szobrászat. 1983. Műcsarnok
- Dunántúli Napló, 1985. szept. 18.
Bükkösi László: Cirógatással formált kö-
vek. Egy korszerűtlen szobrász, avagy a
Bocz-jelenség
- Internationales Bildhauer Symposion, vom
11. August bis 10. September, 1986. Bremen
- Bremer Blatt, September 1986.
Internationales Bildhauer Symposium
- TV-interjú, elhangzott 1987. június 11-én a
Pannon Krónikában
Szerkesztő-riporter: Bükkösi László

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

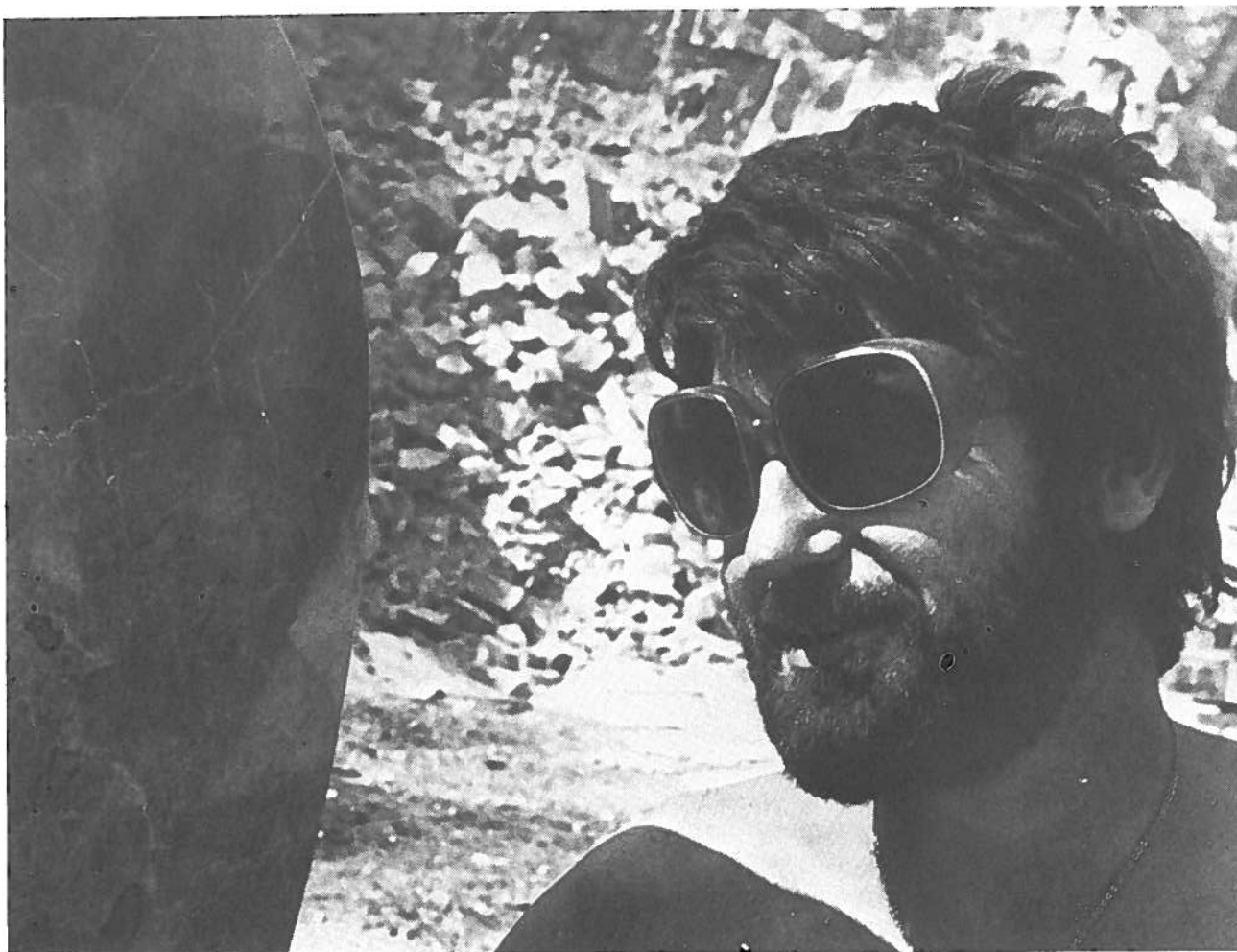
- 1966. Pécs, József Attila Művelődési Ház
- 1969. Pécs, Bartók Klub
- 1985. Bonyhád, Művelődési Központ
- 1987. Püspökszentlászló, Galéria
Pécs, Pécsi Galéria
- 1988. Szekszárd, Művészetek Háza
Paks, Munkásművelődési Központ

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI:

- 1963. Pécs, JPM Néprajzi Osztály
- 1964. Pécs, JPM Művészeti Osztály
Pécs, Baranya Megyei Tárlat
- 1967. Pécs, I. Országos Kisplasztikai Biennálé
- 1968. Siklós, Képzőművészeti Symposion I.
Pécs, Dél-dunántúli Képzőművészek ki-
állítása III.
- 1969. Budapest, Magyar Nemzeti Galéria, Pécs
és Baranya képzőművészeinek kiállítá-
sa
Pécs, II. Országos Kisplasztikai Biennálé
Budapest, Kassák Lajos Művelődési Ház,
Szürenon
- 1970. Pécs, Modern Magyar Képtár,
Mozgás '70
- 1971. Pécs, III. Országos Kisplasztikai Biennálé
- 1973. Budapest, Ernszt Múzeum, Nemzetközi
Amatőr Képzőművészeti Kiállítás
Kaposvár, Dunántúli Tárlat
Villány, Villányi Szobrász Alkotótelep ki-
állítása
- 1979. Budapest, Kassák Lajos Művelődési Ház,
Szürenon 1969–1979.
Pécs, VI. Országos Kisplasztikai Biennálé
- 1984. Lipcse, Agra-Park, Künstler aus Süd-
West Ungarn
Veszprém, Vegyipari Egyetem, Dél-du-
nántúli Területi Szervezet kiállítása
- 1985. Opole, Artisci-Plastcy z Dél-Dunántúl

DÍJ:

- 1971. III. Országos Kisplasztikai Biennálé I. díj

1979. (FOTÓ: NÁDOR KATALIN)

ŒUVRE-KATALÓGUS

- *1. TANULMÁNYFEJ, ± 1960.
festett gipsz, 29 cm
2. TANULMÁNYFEJ, ± 1960.
gipsz, cca 35–40 cm
ism. helyen
3. TANULMÁNYFEJ, ± 1960.
gipsz, cca 35–40 cm
ism. helyen
4. TANULMÁNYFEJ, ± 1960.
gipsz, cca 35–40 cm
ism. helyen
5. TANULMÁNYFEJ, ± 1960.
gipsz, cca 35–40 cm
ism. helyen
6. MUNKÁSFEJ, ± 1960.
puha mészkő, cca 35–40 cm
külföldi mgt.
- *7. ÁLLÓ AKT, 1960.
hársfa, 17 cm
8. BÉKE, 1960.
hársfa, cca 15 cm
ism. helyen
- *9. KÖTÖDÉS, ± 1960.
hársfa, 23 cm
- *10. FÉSÜLKÖDŐ, 1961.
festett gipsz, 34 cm
11. TALÁLKOZÁS, 1961.
mészkő, 12,5 cm
- *12. SZŰZ, 1961.
hársfa, 93 cm
- *13. ÁTTÖRT FORMA, 1961.
aluminium, 20 cm
14. EGYSEJTŰ, 1961.
aluminium, cca 25 cm
- *15. GROTESZK FEJ, 1961.
hársfa, 12 cm
- *16. ÜVÖLTÉS, 1961.
szilvafa, 30 cm
- *17. HOMONCULUS, 1962.
hársfa, 15 cm
- *18. MADARAK, 1962.
hársfa, 26 cm
19. MADONNA, ± 1962.
bodzafa, 18 cm
- *20. ÜLŐK, 1962.
carrarai márvány, 17 cm
21. TORZÓ, 1962.
festett gipsz, 55 cm
Bükkösi László tul., Pécs
- *22. BUTA LÁNY, 1962.
hársfa, 20 cm
23. ANYASÁG, 1962.
mészkő, 18,5 cm
dr. Varró Alexander tul., Bp.
- *24. ÉLET, 1963.
diófa, 16x12,5 cm
- *25. TORZÓ, 1963.
aluminium, 17,5 cm
- **26. FEKVŐ, 1963.
kantavári fekete félmárvány,
H: 18 cm
mgt., Pécs
27. ÁLLAT, 1963.
tölgyfa, H: 25 cm
- *28. A TENGER, 1964.
kantavári fekete félmárvány,
H: 42,5 cm
- *29. BÁNAT, 1964.
siklósi félmárvány, 15 cm
30. ELMŰLÁS, ± 1964.
nyárfa, 19,5 cm
- *31. VIRÁGFEJŰ LÁNY, ± 1964.
hársfa, 21 cm
32. MENTÉS, 1964.
pirogránit, cca 30 cm
bolgár mgt.
33. FIGURA, 1964.
bodzafa, cca 18 cm
svéd mgt.
- *34. BORJÚFEJ, 1964.
talkumkő, 29 cm
- *35. MADONNA, 1964.
diófa, 70 cm
- *36. VAKARÓDZÓ, 1964.
hársfa, 20 cm
37. BAGOLY, 1965.
diófa, 22x16,5 cm
38. BAGOLY PORTRÉ, ± 1965.
hársfa, vas, 28,5 cm
- *39. ÖLELKEZÉS, 1965.
siklósi félmárvány, 81 cm
JPM tul., ltsz.: 87.100
- *40. FEKVŐ, 1965.
mecseki szürke mészkő,
H: 25 cm
41. SZERELEM, 1965.
kantavári fekete félmárvány,
cca 25 cm
francia mgt.
42. JANUS-FEJ, 1965.
kantavári fekete félmárvány,
34 cm
Baranya Megyei Tanács tul.,
Pécs
- **43. FÁJDALOM, ± 1965.
mecseki szürke mészkő,
30 cm
44. FOHÁSZKODÓ, 1965.
cserecsnyefa, 33 cm

45. LEÁNYFEJ, 1965.
nyárfa, cca 15 cm
mgt.
- *46. TAPLÓ, 1965.
diófa, 22,5x19 cm
47. SZÉL, 1965.
hársfa, cca 35 cm
külföldi mgt.
- *48. KÉTFEJŰ SZÖRNY, ± 1967.
mecseki szürke mészkő,
88 cm
- *49. ŐSZ, 1966.
szürkés-fehér kalcit, 31 cm
- *50. ALKONY, 1966.
bükkfa, 17,5x25 cm
- *51. GYÁSZ, 1966.
diófa, cca 80x40 cm
amerikai mgt.
- *52. FÓKÁK, 1966.
kantavári fekete félmárvány,
H: 46 cm
- *53. FEKETE VIRÁG, 1966.
kantavári fekete félmárvány,
54 cm
54. SZENT, 1967.
hársfa, 38 cm
- *55. TÜKÖRKÉP, 1967.
hársfa, vas, 28 cm
56. VIRÁG-KIRÁLYLÁNY, 1967.
gyertyánfa, 26 cm
- **57. BÁNYÁSZ EMLÉK, 1967.
kantavári fekete félmárvány,
60 cm
Dr. Kapolyi László tul., Bp.
58. ANYA GYERMEKÉVEL, 1967.
kantavári fekete félmárvány,
60 cm
Kósa Ferenc tul., Bp.
- *59. BÁMÉSZ-ŐS, 1967.
diófa, cca 25x19 cm
dr. Czéh Gábor tul., Pécs
60. HAJLAT, 1967.
hársfa, cca 30 cm
NSZK mgt.
- *61. CSONT, 1967.
hársfa, 25 cm
- *62. ENYÉSZET, 1967.
nyárfa, 57 cm
- *63. LÉNY, 1967.
hársfa, 30 cm
64. HALLÓJÁRAT, 1968.
almafa, 18,5 cm
65. BÉKA, 1968.
andezit, 5,5 cm
66. EMLÉK, 1968.
amerikai dió, 20,5 cm
- *67. KAGYLÓ, 1968.
zuhányói szürke márvány,
59 cm
- *68. SZERELEM, 1968.
kantavári fekete félmárvány,
H: 45 cm
- *69. JÉGVIRÁG, 1968.
siklósi sárga félmárvány
232 cm
Villányban készült, Orfűn áll
köztéren.
- *70. CSÚCS, 1968.
beremendi félmárvány, 19 cm
71. TÁMASZKODÓ, ± 1968.
siklósi fehér félmárvány,
cca 28 cm
angol mgt.
72. ÖLELKEZŐK, 1968.
siklósi vörös félmárvány,
34 cm
Bükkösi László tul., Pécs
- *73. MADONNA, 1968.
diófa, 89 cm
dr. Herbai Ilona tul., Pécs
- *74. EGYBEFONÓDÓK, 1968.
sárga homokkő, 101 cm
dr. Molnár Lajos tul., Pécs
75. BÁNAT, ± 1968.
diófa, cca 45 cm
amerikai mgt.
- *76. NAGYSZEMŰ, 1968.
diófa, 22x10 cm
77. TÁMASZKODÓ, 1969.
zuhányói félmárvány, 22,5 cm
- *78. ANGYAL, 1969.
diófa, 65x19 cm
- *79. ABLAK, 1969.
csomoros nyár, 70x31 cm
80. NYÚJTÓZKODÓ, 1969.
szilvafa, 23,5 cm
81. EGYENSÚLY, 1969.
zsirfkő, siklósi vörös félmár-
vány, 9 cm
- *82. BÜSZT, 1969.
kalcit, 15 cm
- **83. SZOMORUSÁG, 1969.
kantavári fekete félmárvány,
47 cm
JPM tul., Itsz.: 70.300
84. ÖLELKEZÉS/MI AIMA, 1969.
kantavári fekete félmárvány,
80 cm
JPM tul., Itsz.: 71.357
- **85. LISZT FERENC, 1969.
komlói fekete bazalt, 43 cm
- *86. TÁNCOSOK, 1969.
siklósi rózsza márvány, 60 cm
Dr. Kapolyi László tul., Bp.
- *87. SZERELEM, 1969.
siklósi rózsza márvány, 33 cm
- *88. MADÁR, 1969.
villányi szürke félmárvány,
55 (+ 120) cm
dr. Molnár Lajos tul., Pécs
- *89. LYUKAS KŐ, 1969.
villányi szürke mészkő, 47 cm
dr. Kellermayer Miklós tul.,
Pécs
- **90. ÉLET, 1969–70–71–72.
helyszíni sziklafal,
400x750x360 cm
Villányi szoborpark
- *91. KERESZT, 1969.
balatoni vörös homokkő, vas,
43 cm
mgt., Pécs
92. ÉGBENYÚLÓ, ± 1969.
diófa, cca 25 cm
- *93. TÉRDEPLŐ, 1969.
bronz, 29 cm
94. ALÁTÁMASZTVA, 1969.
nyárfa, acél, 70 cm
- **95. TÜNDE, 1969–70.
siklósi félmárvány, 40 cm
dr. Lehel Péter tul., Bata
- *96. SÉRTETT, 1970.
bükkfa, 27 cm
- *97. KÍVÜL-BELÜL, 1970.
szilvafa, 20 cm
98. HANGSZER, 1970.
ecetfa, 52 cm
- *99. HULLÁM, 1970.
diófa, cca 45x60 cm
angol mgt.
100. AKT, 1970.
siklósi fehér félmárvány,
cca 25 cm
- *101. KIRÁLYNŐ, 1970.
villányi, babarcszőlősi
félmárvány, 23 cm
- *102. BABA, 1970.
zöld márvány, 17 cm
103. KÜLSŐ ÉS BELSŐ, 1970.
siklósi félmárvány, 50 cm
Nagy Sándor tul., Sellye
- *104. GOMBA, 1970.
siklósi vörös márvány, 50 cm
105. MADÁR, 1970.
diófa, 20 cm
106. LUKAS SZOBOR, 1970.
diófa, 62 cm
107. KRISZTUSFEJ, 1970.
diófa, 42x39 cm

- *108. MADÁR, ± 1970.
szürke olasz márvány, 74 cm
- *109. HÁROMLUKÚ, 1971.
citromfa, 34 cm
- *110. ESŐCSEPPEK, 1971.
jávorfá, 93x93 cm
- *111. MOZGÁS, 1971.
villányi félmárvány, 24 cm
- *112. VIRÁG I., 1971.
bronz, 37,5 cm
dr. Péter Gellért tul., Pécs
- **113. VIRÁG II., 1971.
bronz, 41 cm
dr. Péter Gellért tul., Pécs
- *114. VIRÁG III., 1971.
bronz, 54 cm
JPM tul., ltsz.: 72.36.
- **115. SPIRÁL, 1971–72–73.
nagyharsányi és helyszíni
szürke mészkő,
263x142x136 cm
Villányi szoborpark
- *116. FORMA, 1971.
márvári vulkáni kő, kantavári
félmárvány, 20 cm
- *117. ŐSZ, 1971.
diófa, rozsdamentes acél,
40 cm
118. SZELLEMEK SZERELME,
1971.
kantavári fekete félmárvány,
cca 15 cm
francia mgt.
119. FORMA, 1971.
márvári vulkáni kő, 8,5 cm
120. FORMA, 1971.
márvári vulkáni kő, H: 20 cm
- *121. LEVÉL, 1971.
villányi félmárvány, 18 cm
122. KAVICS, 1971.
balatoni vörös homokkő,
22 cm
123. KAPCSOLÓDÁS, 1971.
jávorfá, 51x160 cm
Bevételi Főigazgatóság, Pécs
- *124. CSIGA HÁZA, 1971.
citromfa, 37 cm
- *125. FÜGGŐLEGES MOZGÁS,
1971–72.
mahagóni, 30 cm
- *126. 1 + 2, 1971–72.
szilfa, 121 cm
127. REPÜLÉS, 1972.
diófa, 18x9 cm
128. FEKVŐ, 1972.
szürke erezett kavics,
H: 15 cm
129. YIN-YANG, 1972.
siklósi kalcit, H: 21 cm
Czakó Gábor tul., Bp.
130. FORMA, 1972.
siklósi sárga félmárvány,
H: 13 cm
- *131. FORMA, 1972.
villányi félmárvány, 11,5 cm
- *132. SZOBORTERV, 1972.
villányi, siklósi félmárvány,
10,5 cm
- *133. FORMA, 1972.
beremendi félmárvány,
10,5 cm
- *134. FORMA, 1972.
villányi félmárvány, 11,5 cm
135. LEVELEK, 1972.
sötétzöld tűzkő, 6,5 cm
- *136. FORMA, 1972.
villányi félmárvány, 10 cm
- *137. SZÍNES, 1972.
cseppkő, 20 cm
- *138. GÖMB, 1972.
kantavári fekete félmárvány,
27 cm
139. KŐBALTA, 1972.
villányi félmárvány, 25 cm
- *140. FORMA, 1972.
villányi félmárvány, 18,5 cm
- *141. TEST, 1972.
beremendi kalcit, 28 cm
142. FORMA, 1972.
villányi félmárvány, H: 17 cm
- *143. FORMA, 1972.
villányi félmárvány, 14 cm
- *144. MASZK, 1972.
gránit, 13,5 cm
145. SZÍNES KŐ, 1972.
villányi félmárvány, 14 cm
146. SZOBORTERV, 1972.
villányi félmárvány, 12 cm
147. FORMA, 1972.
villányi félmárvány, 9,5 cm
- *148. PROFIL, 1972.
fonolit, 15 cm
- **149. VÉGTELEN, 1972.
beremendi szürke mészkő,
200 cm
Budapest, Centenárium park
150. FORMA, 1972.
villányi sárga félmárvány,
H: 13 cm
151. NAGY HAL, 1972–
villányi szürke mészkő,
260x400 cm
Villányi szoborpark,
a művész tulajdona
- **152. TRIPTICHON, 1972–73.
jávorfá, 200x297 cm
Sopiana Gépgyár tul., Pécs
- *153. FÜGGŐLEGES MOZGÁS,
1973.
ébenfa, 27,5 cm
154. FORMA, 1973.
villányi félmárvány, 20 cm
- *155. ÁGASKODÓ, 1973.
kalcit, 16 cm
- *156. FORMA, 1973.
beremendi kalcit, 6,5 cm
- *157. FORMA, 1973.
beremendi kalcit, 19 cm
- *158. TAVASZ, 1973.
siklósi márvány, 50 cm
- *159. TORZÓ, 1973.
villányi félmárvány, 48 cm
160. PONT, 1973.
amerikai dió, fém,
47,5x15,5 cm
161. SEJTPUSZTULÁS, 1973.
pácolt diófa, 40x61 cm
- *162. GÖMBÖK, 1973.
beremendi félmárvány,
16,5 cm
163. GUGGOLÓK, 1973.
bükkfa, 21 cm
mgt., Pécs
- *164. NÖVEKEDÉS, 1973.
beremendi félmárvány, 22 cm
- *165. CSAVARODÁS, 1973.
zöld gránit, 12,5 cm
- **166. CSILLAGOK, 1973–74.
beremendi szürke mészkő,
200x205x136 cm
Villányi szoborpark,
a művész tulajdona
- *167. EMLÉK, ± 1974.
siklósi félmárvány, 11 cm
168. KEZDET, 1974.
helyszíni félmárvány,
200x400x100 cm
Villány, kisbánya
169. TÉRFORMA, 1974.
villányi félmárvány, 20x30 cm
M: 12 cm
dr. Schudt Henrik tul., Villány
170. FORMA, 1974.
villányi félmárvány, 5,5 cm

171. PETŐFI BRIGÁD
EMLÉKMŰVE, 1974–75.
nagyharsányi félmárvány,
150 + 150 cm
Csányoszló, Baranya megye
172. EGY PONTON
TÁMASZKODÓ, 1974.
siklósi félmárvány, 13,5 cm
- *173. TÖREKVÉS, 1974.
villányi félmárvány, 19,5 cm
174. FORMA, 1974.
villányi félmárvány, 25,5 cm
- *175. FORMA, 1974.
beremendi kalcit, 15 cm
176. FORMA, 1974.
márvári vulkáni kő, 7,5 cm
- *177. RITMIKUS MOZGÁS, 1974.
amerikai dió, 18 cm
- *178. ARC, 1974.
tisza, ø 15 cm
- *179. FÜGGŐLEGES MOZGÁS,
1974.
amerikai dió, 31x9 cm
180. ÁTHIDALÁS, 1974.
villányi félmárvány, 11 cm
- *181. GÖRBÜLET, 1974.
siklósi félmárvány, 15,5 cm
- *182. VÉGTELENSÉG, 1974.
erezett márvány, 10,5 cm
183. FORMA, 1974.
siklósi márvány, 17 cm
184. FORMA, 1975.
siklósi félmárvány, 15 cm
- *185. CSALÁD, 1975.
kalcit, 59 cm
- *186. EGY PONTON
TÁMASZKODÓ, 1975.
kalcit, 13,5 cm
- *187. FORMA, 1975.
kalcit, 11,5 cm
- *188. FORMA, 1975.
villányi félmárvány, 17,5 cm
- *189. BIBE, 1975.
villányi és zuhányói márvány,
30 cm
dr. Kellermayer Miklós tul.,
Pécs
190. FORMA, 1975.
márvári vulkáni kő, 16 cm
191. LEVÉL, 1975.
siklósi márvány, H: 10 cm
192. FORMA, 1975.
villányi félmárvány, 10 cm
- *193. FORMA, 1975.
villányi félmárvány, 9,5 cm
- *194. FORMA, 1975.
villányi félmárvány, 18 cm
- *195. FÜGGŐLEGES MOZGÁS,
1975.
amerikai dió, 40 cm
- *196. ÁTTÖRT FORMA, 1975.
diófa, 20x16 cm
dr. Czita Katalin tul., Pécs
- *197. LÉPCSŐ, 1975.
siklósi félmárvány, H: 7,5 cm
- *198. EGYÜTT, 1975.
siklósi félmárvány, H: 16 cm
- *199. HAL, 1976.
rakacai márvány, 17,5 cm
- *200. SÍREMLÉK, 1976.
carrarai és rakacai márvány,
190 cm
Farkasréti temető, Bp.
(dr. Horváth Zoltán jogász)
201. KERESZT, 1976.
vulkanikus kőzet,
cca 40x20 cm
Ghana, TV Stúdió
202. TITOK, 1976.
diófa, fém, márvány, 58 cm
- *203. HALOTT FA SZELLEME,
1976.
diófa, 146 cm
- *204. BUTA LÁNY A MOZIBAN,
1976–77.
villányi félmárvány, 31 cm
Szederkényi Erviné tul., Pécs
- *205. CSIGASZEREBEL, 1977.
rakacai szürke márvány,
34 cm
dr. Kellermayer Miklós tul.,
Pécs
- *206. PAJZS, 1977.
babarcszöllősi félmárvány,
33 cm
- *207. LAPOS FORMA, 1977.
rakacai szürke márvány,
35 cm
208. FORMA, 1977.
siklósi félmárvány, H: 10 cm
209. MOCCANAT, 1978.
villányi félmárvány, carrarai
márvány, 42,5 cm
210. LÓ, 1978.
szilfa, cca 30 cm
NSZK mgt.
- *211. CSALÁD, 1978.
szilfa, diófa, 53 cm
- *212. PIRAMIS, 1978.
kantavári fekete félmárvány,
17,5x23,5 cm
Vujkov Katalin tul., Frankfurt
- *213. FEKVŐ, 1978.
villányi félmárvány, H: 47 cm
- *214. NÖVEKEDÉS, 1978–79.
kalcit, 46 cm
- *215. KRISTÁLY, 1979.
babarcszöllősi vörös márvány,
15 cm
- *216. FORDULAT, 1979.
siklósi kalcit, 16,5 cm
217. FORMA, 1979.
villányi félmárvány, 14,5 cm
- *218. VÖRÖS VIRÁG, 1979.
erdélyi fehér márvány,
siklósi rózsza márvány, 170 cm
mgt., Révfülöp
219. HIÁNYZIK VALAMI, 1979.
jávorfai, 27,5 cm
220. ÜREG, 1979.
szilfa, 20 cm
- *221. HÁROM PONTON, 1979.
nyárfa, 12 cm
- *222. KUCSMAGOMBA, 1979.
szilfa, 29,5 cm
- *223. NEM KINYÍLT VIRÁG, 1980.
szilfa, 22 cm
- **224. ZSÓFI, 1980.
villányi színes márvány,
25 cm
JPM tul., ltsz.: 85.247.
225. HANGYÁK HÁZA, 1980.
ébenfa, 35 cm
dr. Lehel Péter tul., Bata
226. ISTÁLLÓ LÁMPA, 1980.
rozsdamentes acél, 65,5 cm
227. CSALÁD, 1980.
villányi színes márvány,
cca 13x24 cm
angol mgt.
228. KEHELY, 1980.
siklósi rózsza márvány, szilfa,
13,5 cm
- **229. LILIAM, 1980.
erdélyi fehér márvány, 25 cm
- *230. FEKVŐ FORMA, 1980.
diófa, H: 30 cm
- *231. EMLÉK I. 1980–81.
gőzölt bükkfa, 83 cm
- *232. EMLÉK II., 1980–81.
gőzölt bükkfa, 75 cm
- *233. FÉSÜLKÖDŐ, 1981.
diófa, 32 cm
- *234. KÍVÜL-BELÜL, 1981.
szilfa, 19 cm

- *235. ÉRINTKEZÉS, 1981.
carrarai márvány, ø 33 cm
M: 23 cm
- *236. ELFOGY A TALÁLKOZÁS,
1982.
bükfa, 25,5 cm
237. VÁLTOZÁS, 1982.
rozsdamentes acél, 21 cm
- *238. SÍREMLÉK, 1982.
erdélyi fehér márvány,
siklósi sárga félmárvány,
185 cm
239. FÁRADT LILIOM, 1982.
szürke homokkő, 50 cm
Mikolay István tul., Pécs
240. BAKFŰ, 1982.
bükfa, siklósi félmárvány,
cca 300 cm
- *241. FORDULAT, 1982.
mecseki fehér mészkő,
22,5 cm
- *242. MEGFAGYOTT RÜGY, 1982.
siklósi barna félmárvány,
16,5 cm
- *243. EGYENSÚLY, 1982.
vörös üledékkőzet, 45 cm
- *244. NYÍLÓ FORMA, 1982.
diófa, 19 cm
245. FALLOSZ, 1983.
cédrusfa, 30 cm
246. NÖVEKEDÉS, 1983.
amerikai dió, strassz,
46,5x15,5 cm
247. ARC, 1983.
amerikai dió, 20x15,5 cm
- *248. UFÓ, 1983.
pusztakislai üledékkőzet,
67 cm
- *249. PARASZTKIRÁLY, 1983.
szürke gránit, 47 cm
- *250. ÉPÜLET, 1983.
gőzölt bükk, 39 cm
251. ŐSANYA, 1983.
carrarai márvány, balatoni
vörös homokkő, gránit
H: 43 cm
- *252. PILLANGÓ, 1983.
amerikai dió, 40 cm
253. FÜST-MACSKA, 1983.
rakacai szürke márvány,
22,5 cm
- *254. OSZTOTT-CSAVART FORMA,
1983.
siklósi márvány, 40 cm
255. KÖNYV, 1983.
amerikai dió, rozsdamentes
acél, 23,5x19 cm
- **256. TEKTONIKUS MOZGÁS,
1983–84.
kantavári fekete félmárvány,
225 cm
Mecseki Bányászati Múzeum
tul., Pécs
- *257. CSIGAHÁZ, 1984.
siklósi félmárvány, 15,5 cm
- *258. FOHÁSZ/SÍREMLÉK, 1984.
carrarai márvány, 165 cm
Mohács, köztemető
(Czita János és Jánosné)
259. MAG, 1984.
amerikai dió, 12x9 cm
dr. Péter Gellért tul., Pécs
- *260. KERESZT, 1984.
bükfa, 110x62 cm
dr. Molnár Lajos tul., Pécs
261. KAKASÜLŐ, 1984.
körtefa, 67x74 cm
mgt., Révfülöp
- *262. MOZGÁS, 1984.
nyárfa, 88 cm
263. KÉZ, 1984.
céger
siklósi márvány, fém, H: 40 cm
dr. Molnár Lajos tul., Pécs
- *264. KESZTYŰ, 1985.
diófa, 26 cm
265. IDŐ, 1985.
cseppkő, rozsdamentes acél,
szilfa, 139 cm
dr. Péter Gellért tul., Pécs
266. PAPAGÁJ, 1985.
cédrus, márvány, rozsdamen-
tes acél, 148 cm
- *267. VÁLTOZÁS, 1985.
babarcszöllősi vörös kő,
márvári vulkáni kő, 16,5 cm
268. VIPERA, 1985.
mecseki színes márvány,
H: 16,5 cm
269. ZÖLD ÚT, 1985.
féldrágakő, 18 cm
- **270. ÖLELÉS, 1985.
festett diófa kárpitszeggel,
132 cm
271. SÍREMLÉK, 1985.
festett tölgyfa kárpitszeggel,
200 cm
Debrecen, köztemető
(Dr. Ludány György profesz-
zor)
272. NEM IRÁNYÍTOTT MOZGÁS,
1985.
festett tölgyfa kárpitszeggel,
163 cm
- *273. KETTEN, 1985.
festett bükfa kárpitszeggel,
118 cm
274. SZENT, 1986.
festett diófa kárpitszeggel,
134 cm
- *275. CSERNOBILI LEVELEK, 1986.
mészkő, 19,5 cm
- *276. FEKETE LEVELEK, 1986.
gránit, 16 cm
- *277. ENYÉM ÉS A TIÉTEK, 1986.
rakacai márvány, 28 cm
- *278. KÁPOSZTA, 1986.
mészkő, 52,5 cm
- *279. ELVÉSZ A VONAL, 1986.
cédrusfa, fakövület, 30 cm
280. UFO, 1986.
homokkő, 45 cm
Otto Peter tul. Oldenburg,
NSZK
- *281. TEKTONIKA, 1986.
homokkő, H: 200 cm
Bréma, NSZK
- *282. FEJ, 1986.
mecseki félmárvány, szilfa,
23 cm
- *283. NYÍLÁS, 1986.
erdélyi fehér márvány,
38,5 cm
284. FÜGGŐLEGES MOZGÁS,
1986.
vörösfenyő, 70 cm
- *285. FEKVŐ, 1986.
diófa, H: 31 cm
286. BÉBI, 1986.
cédrusfa, 30 cm
- *287. ELVESZETT ÉL, 1986.
mecseki félmárvány, 16 cm
- *288. VÍZSZINTES MOZGÁS, 1987.
kantavári fekete félmárvány,
8x17 cm
289. ILLATOS SZOBOR, 1987.
cédrusfa, 44 cm
290. LEPKE, 1987.
tujafa, 73 cm
- *291. HERNYÓ, 1987.
mésztufa, 39 cm
- *292. MÉRGES GOMBA, 1987.
kalcit, 47 cm
- *293. HÁRMAN, 1987.
villányi félmárvány, H: 66 cm
- *294. EGYNEMŰ LÉNY, 1987.
kantavári fekete félmárvány,
48 cm
295. ATOMOK, 1987–
pusztakislai vörös mészkő,
135 cm
Mecseki Bányászati Múzeum
tul., Pécs

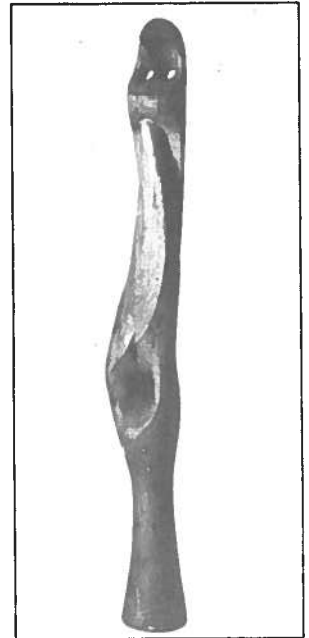
1. TANULMÁNYFEJ, ± 1960.

10. FÉSÜLKÖDŐ, 1961.

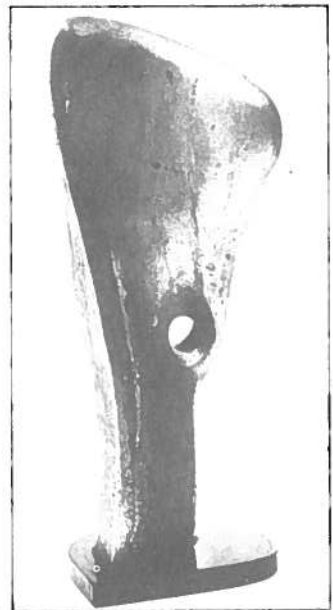
7. ÁLLÓ AKT, ± 1960.

12. SZÜZ, 1961.

9. KÖTŐDÉS, ± 1960.

13. ÁTTÖRT FORMA, 1961.

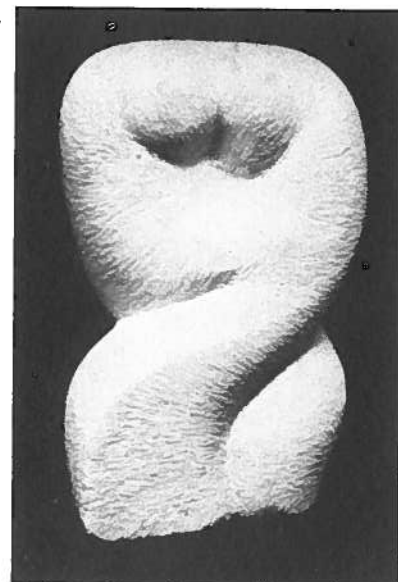
15. GROTESZK FEJ, 1961.

18. MADARAK, 1962.

16. ÜVÖLTÉS, 1961.

20. ÜLŐK, 1962.

17. HOMONCULUS, 1962.

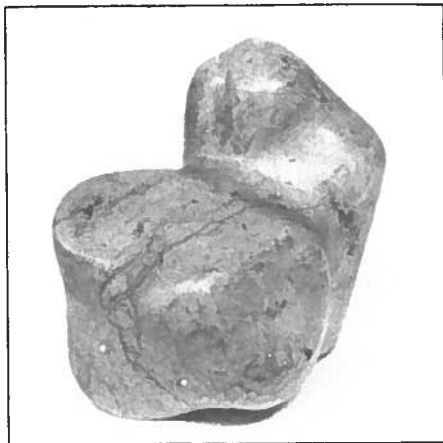
22. BUTA LÁNY, 1962.

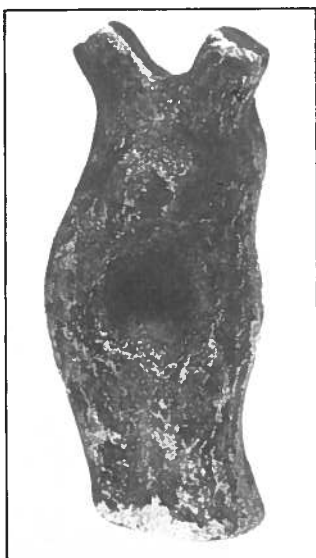

24. ÉLET, 1963.

29. BÁNAT, 1964.

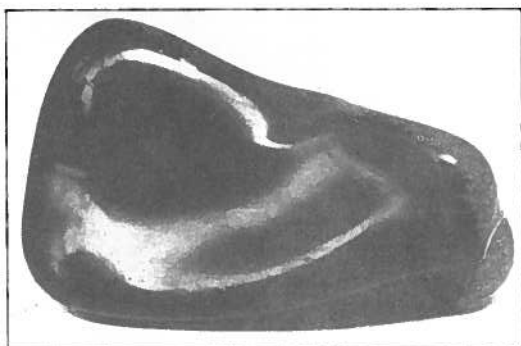
31. VIRÁGFEJŰ LÁNY, ± 1964.

25. TORZÓ, 1963.

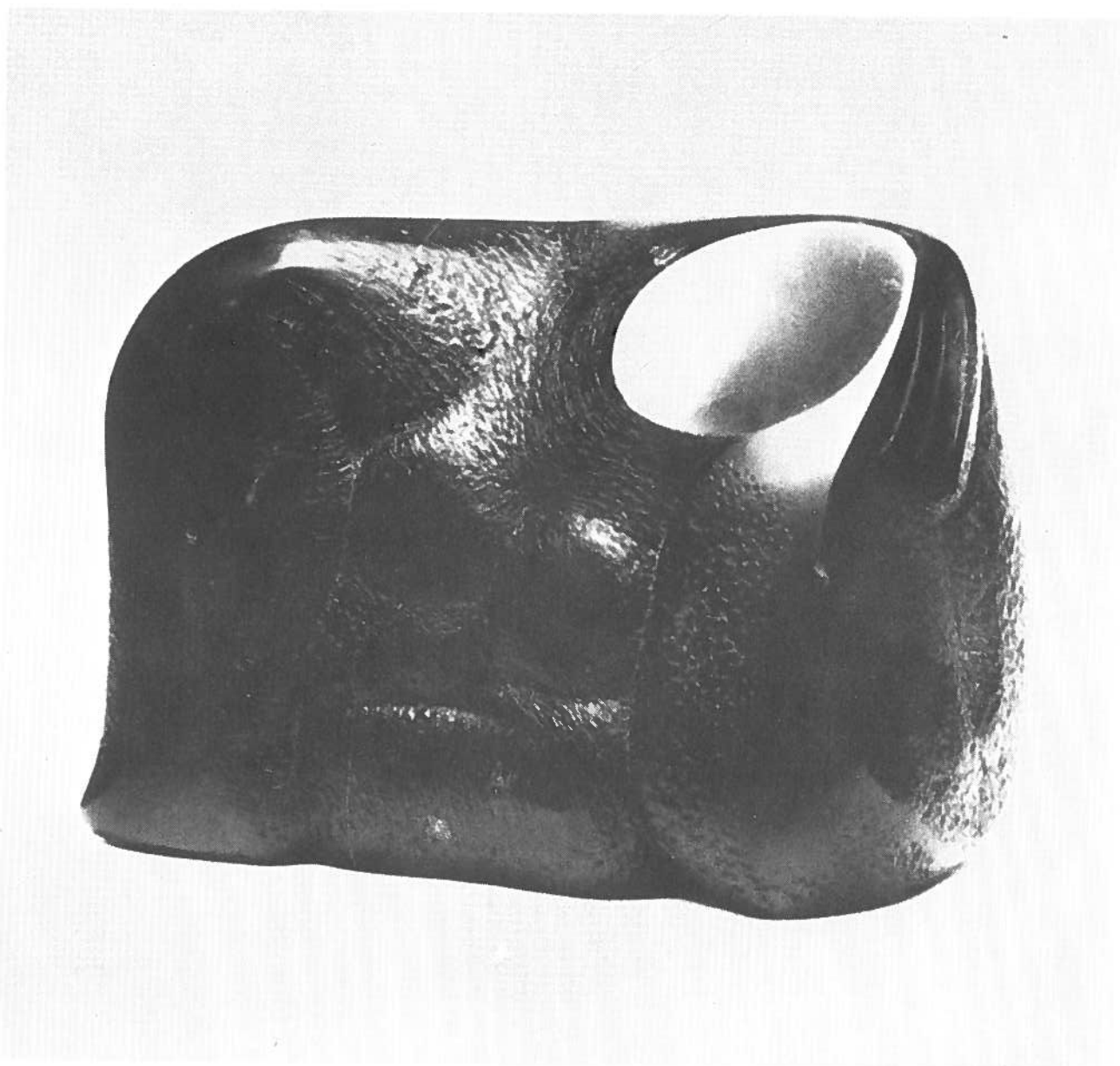
34. BORJÚFEJ, 1964.

28. A TENGHER, 1964.

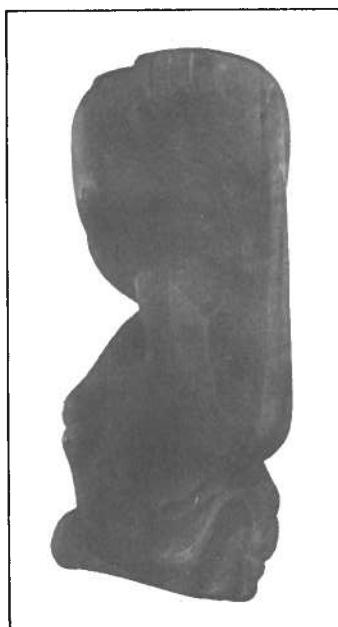
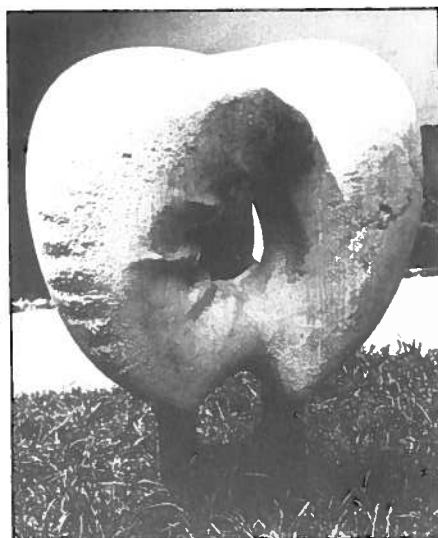
26. FEKVŐ, 1963. (FOTÓ: FÜZI ISTVÁN)

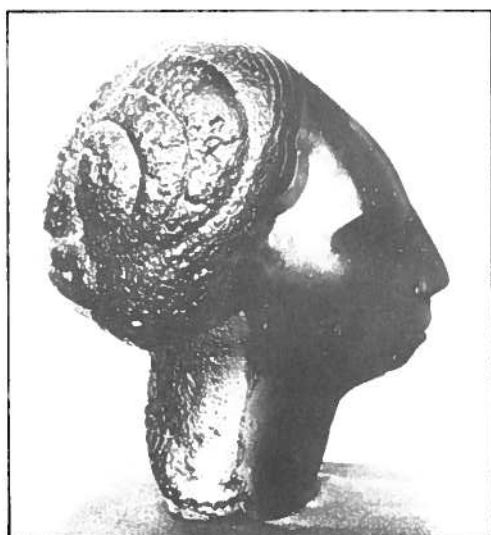
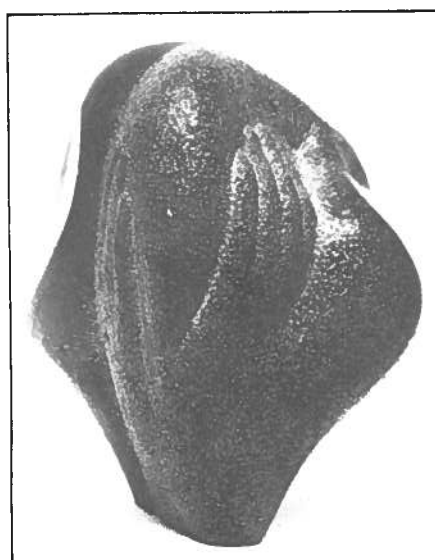
35. MADONNA, 1964.

39. ÖLELKEZÉS, 1965.

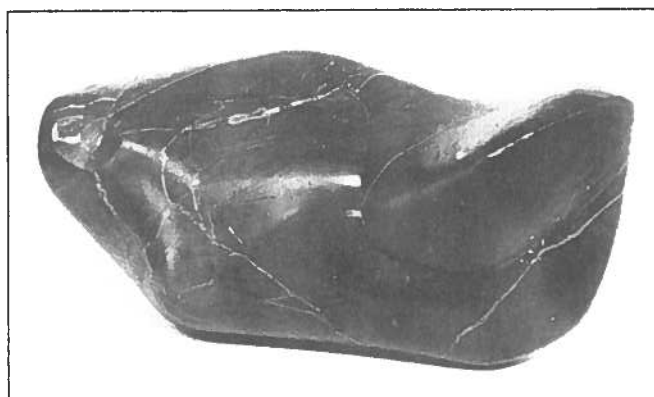
36. VAKARÓDZÓ, 1964.

43. FÁJDALOM, ± 1965.

42. JANUS-FEJ, 1965.

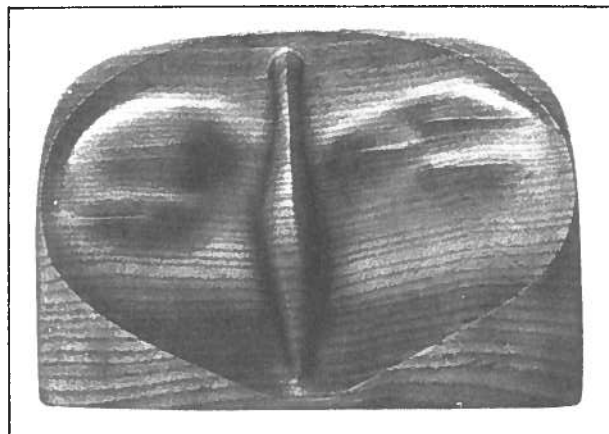
40. FEKVŐ, 1965.

46. TAPLÓ, 1965.

50. ALKONY, 1966.

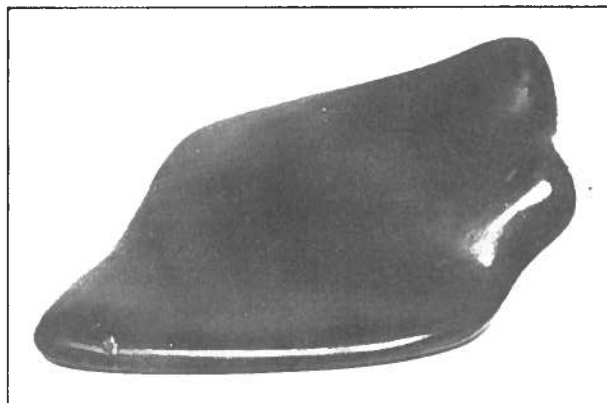
48. KÉTFEJŰ SZÖRNY, ± 1967.

51. GYÁSZ, 1966.

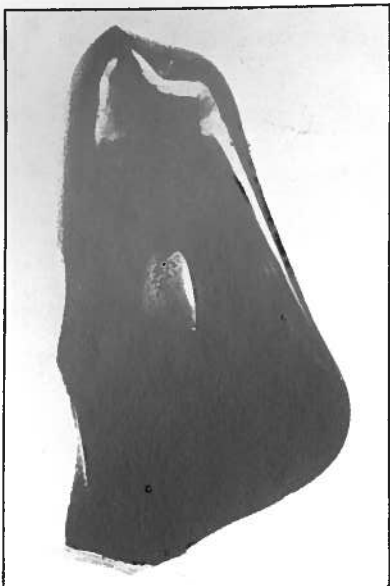
49. ŐSZ, 1966.

52. FÓKÁK, 1966.

57. Bányász Emlék, 1967. (Fotó: Vadász István)

53. FEKETE VIRÁG, 1966.

55. TÜKÖRKÉP, 1967.

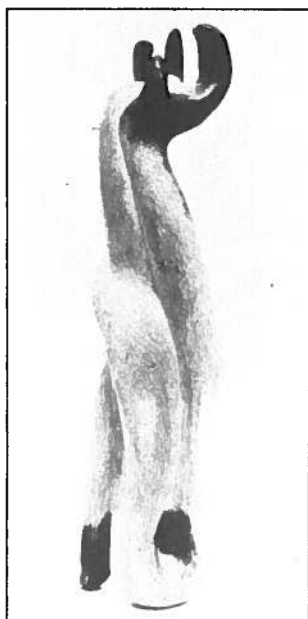

59. BÁMÉSZ-ÖS, 1967.

61. CSONT, 1967.

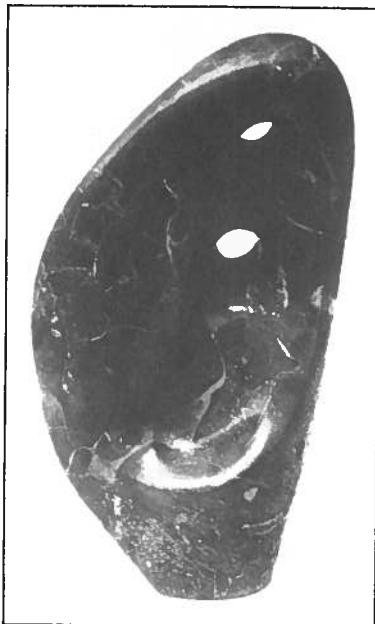

62. ENYÉSZET, 1967.

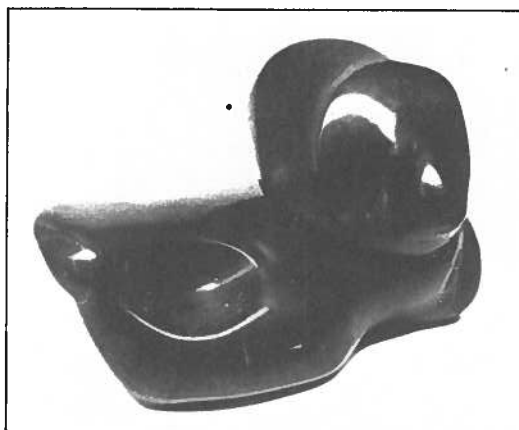
63. LÉNY, 1967.

67. KAGYLÓ, 1968.

70. CSÚCS, 1968.

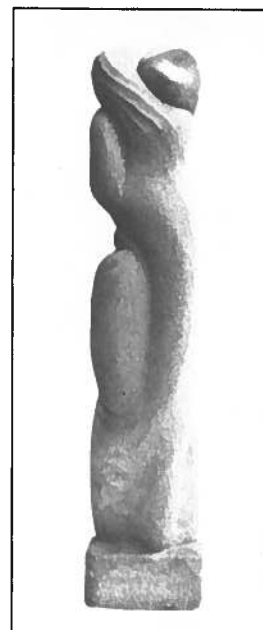
68. SZERELEM, 1968.

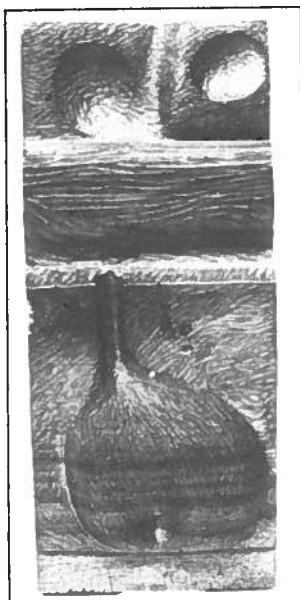
73. MADONNA, 1968.

69. JÉGVIRÁG, 1968.

74. EGYBEFONÓDÓK, 1968.

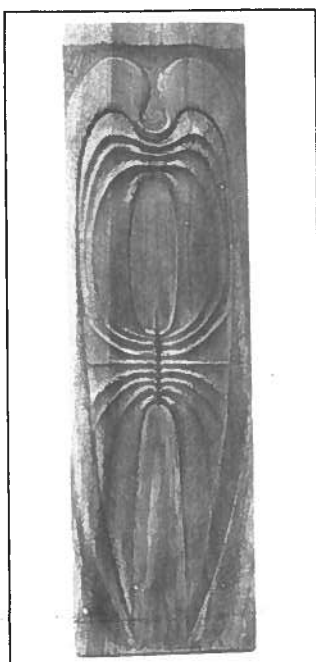

76. NAGYSZEMŰ, 1968.

79. ABLAK, 1969.

78. ANGYAL, 1969.

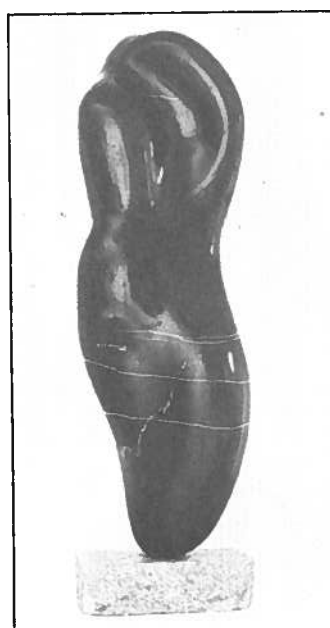
82. BÜSZT, 1969.

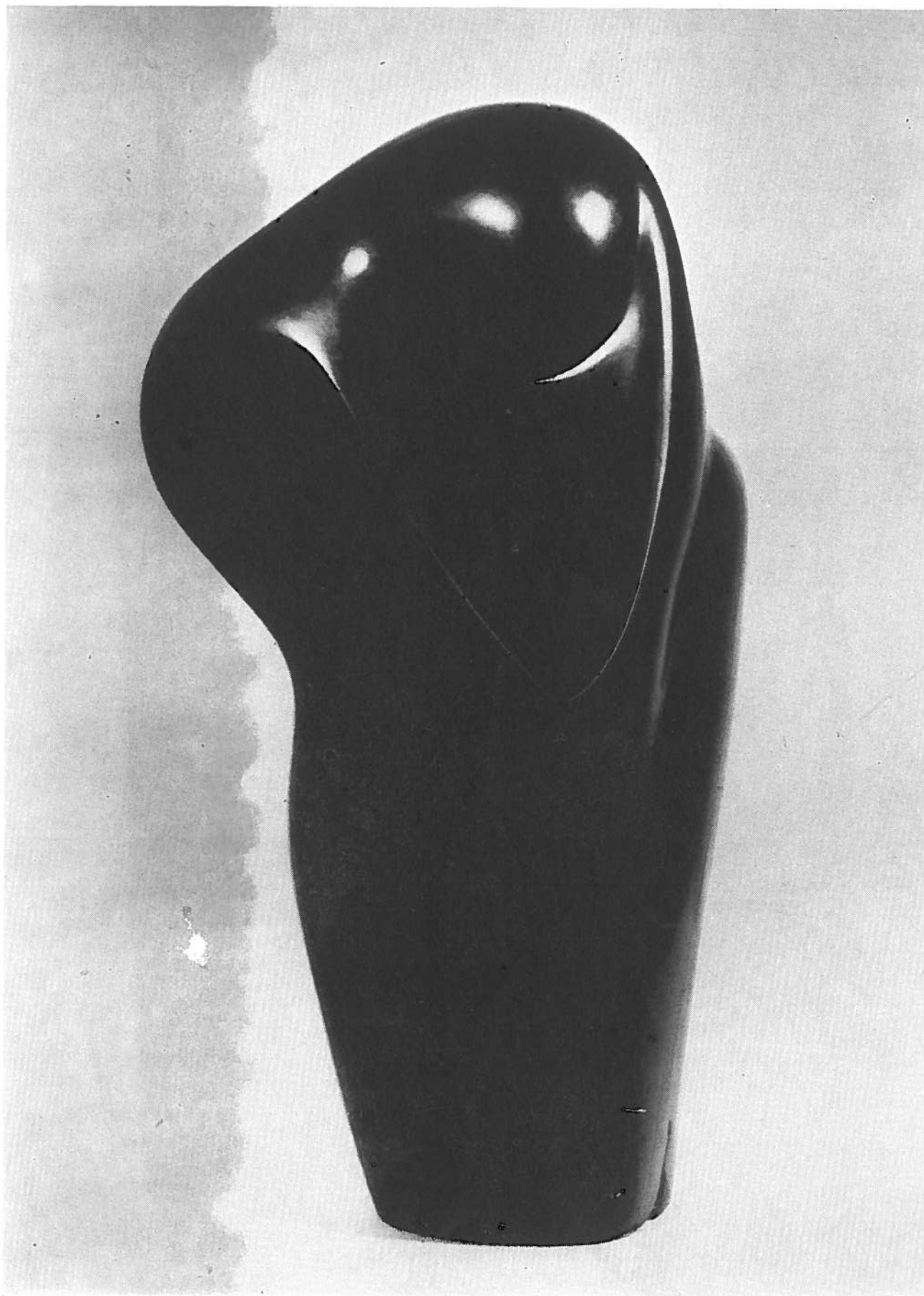
81. EGYENSÚLY, 1969.

84. ÖLELKEZÉS/MI AIMA, 1969.

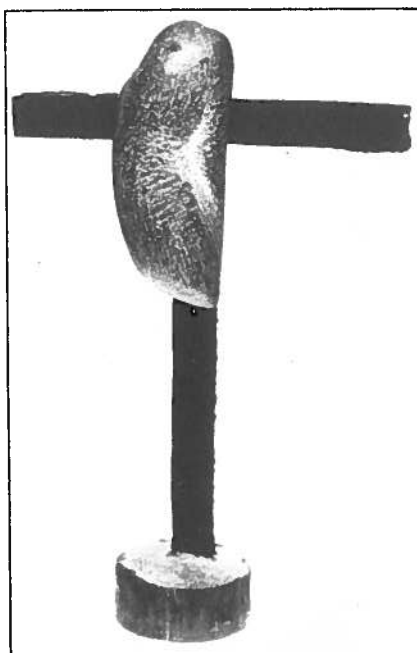
83. SZOMORÚSÁG, 1969. (FOTÓ: NÁDOR KATALIN)

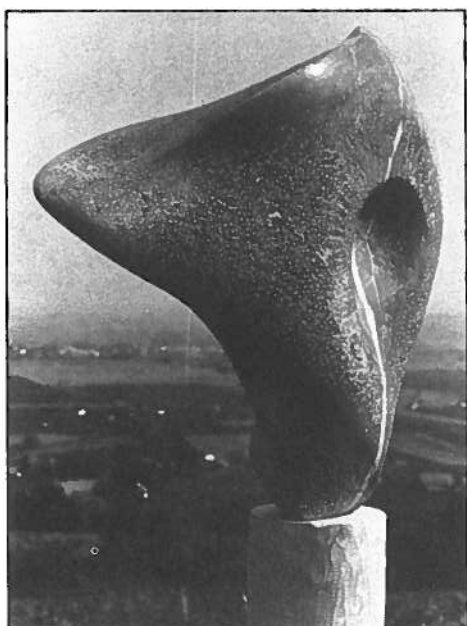

86. TÁNCOSOK, 1969.

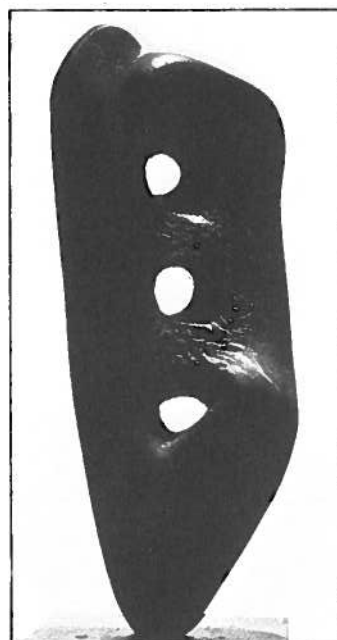
91. KERESZT, 1969.

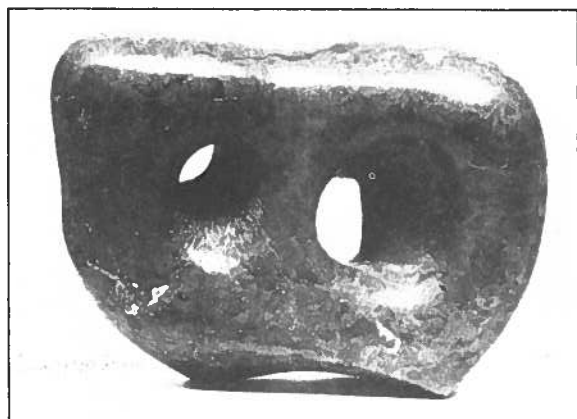
89. LYUKAS KŐ, 1969.

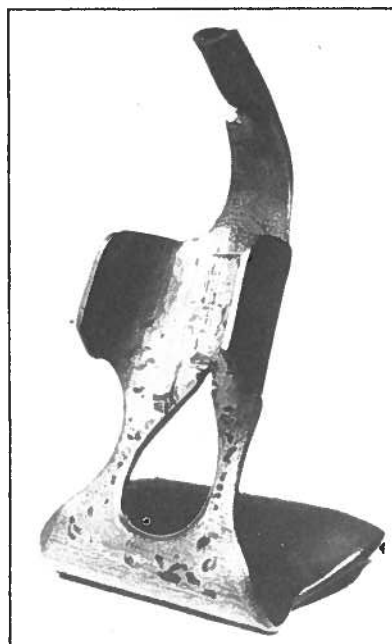
88. MADÁR, 1969.

93. TÉRDEPLŐ, 1969.

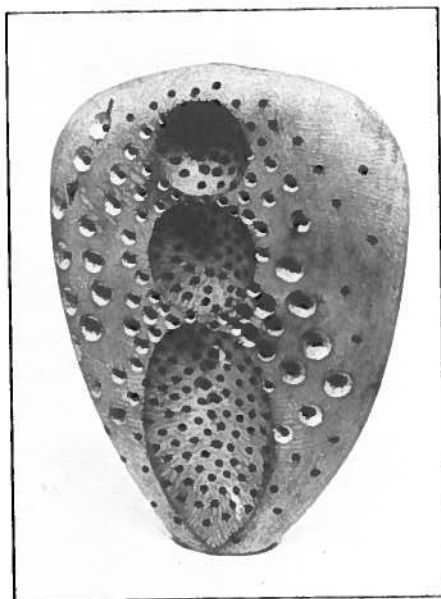

87. SZERELEM, 1969.

85. LISZT FERENC, 1969. (FOTÓ: VADÁSZ ISTVÁN)

96. SÉRTETT, 1970.

101. KIRÁLYNŐ, 1970.

97. KÍVÜL-BELÜL, 1970.

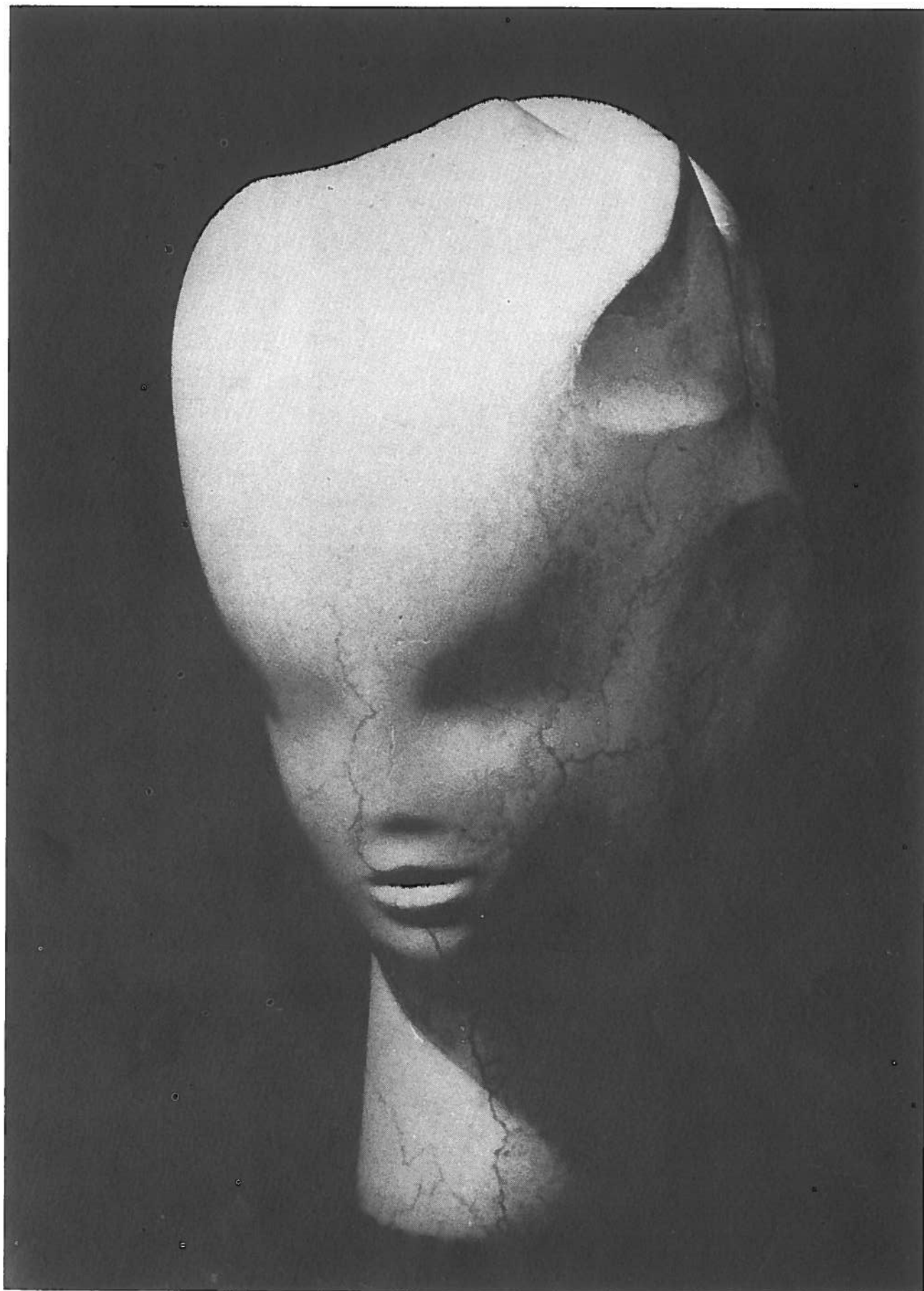
104. GOMBA, 1970.

102. BABA, 1970.

99. HULLÁM, 1970.

108. MADÁR, ± 1970.

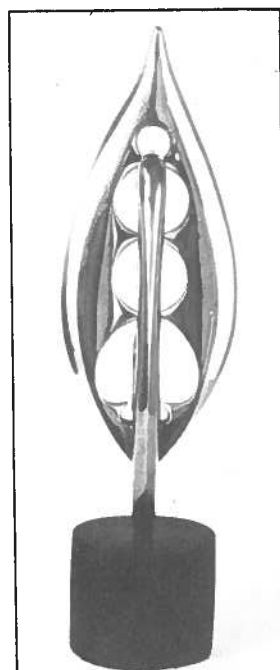
111. MOZGÁS, 1971.

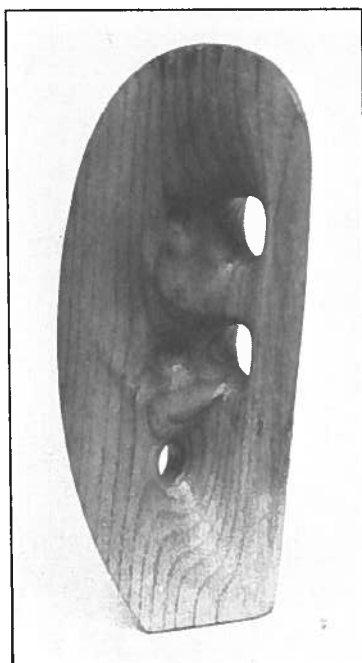
112. VIRÁG I., 1971.

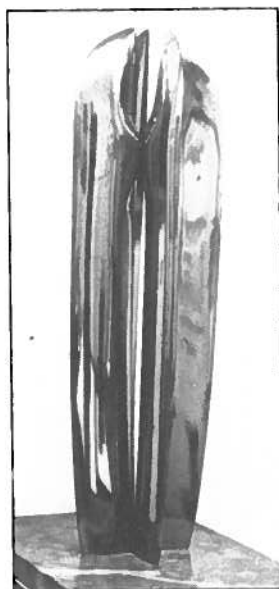
110. ESŐCSEPPEK, 1971.

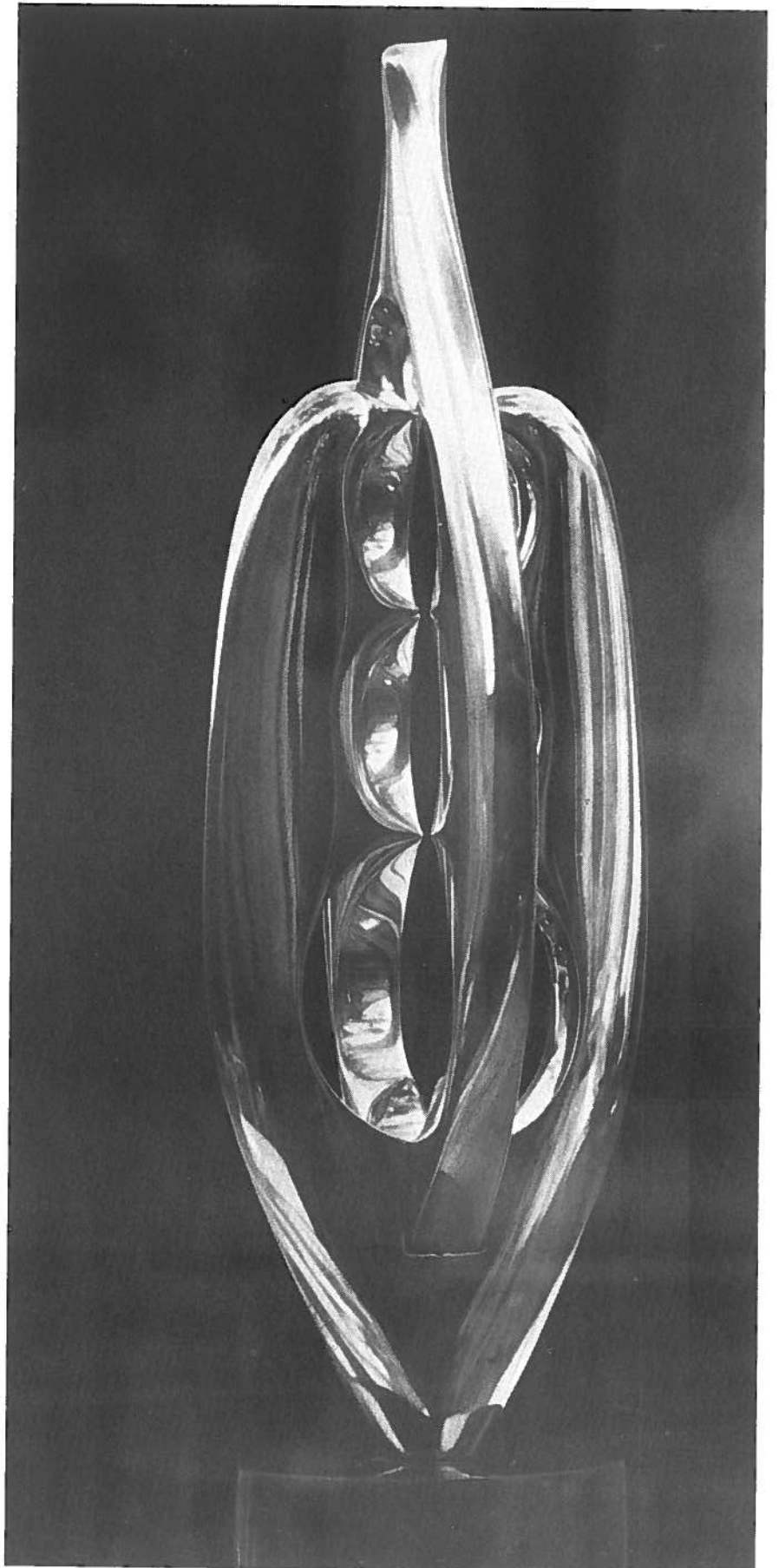
114. VIRÁG III., 1971.

109. HÁROMLYUKÚ, 1971.

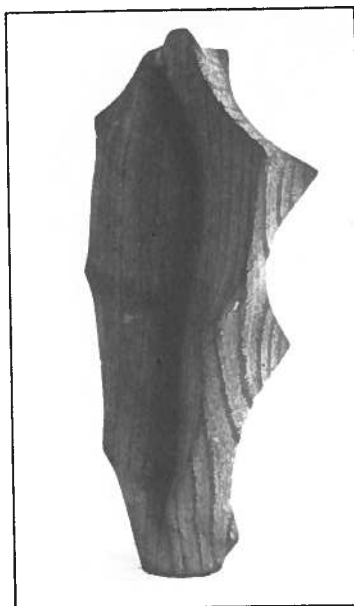
113. VIRÁG II., 1971. (FOTÓ: NÁDOR KATALIN)

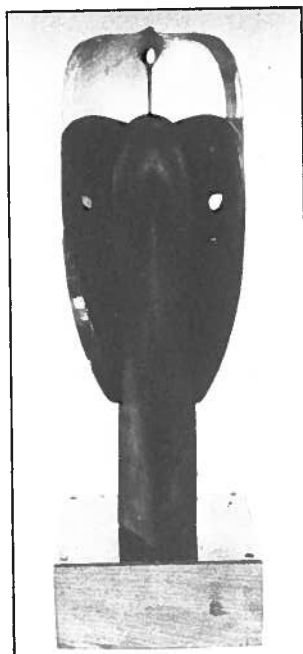
124. CSIGA HÁZA, 1971.

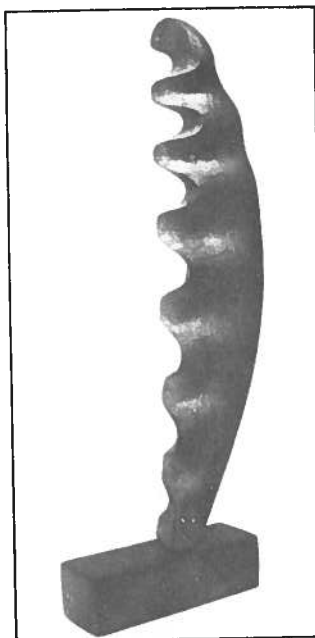
116. FORMA, 1971.

125. FÜGGŐLEGES MOZGÁS, 1971-72.

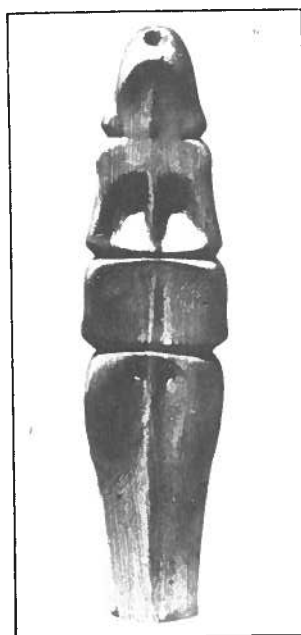
117. ŐSZ, 1971.

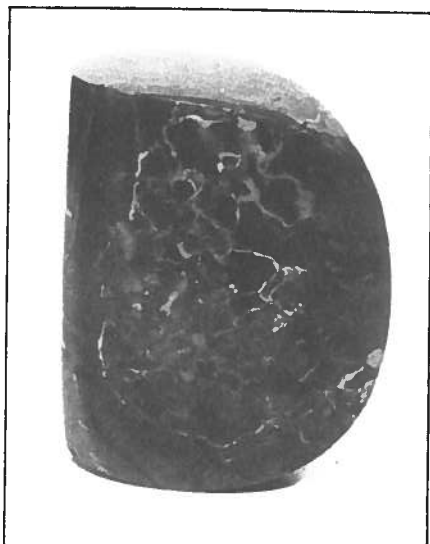

126. 1 + 2, 1971-72.

121. LEVÉL, 1971.

131. FORMA, 1972.

134. FORMA, 1972.

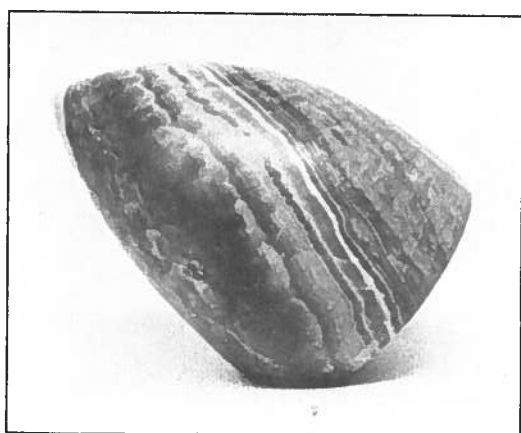

132. SZOBORTERV, 1972.

136. FORMA, 1972.

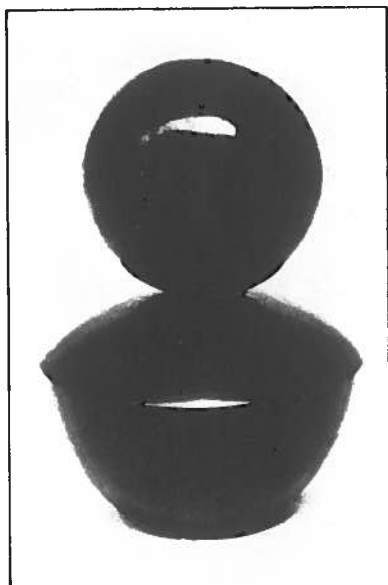

137. SZÍNES, 1972.

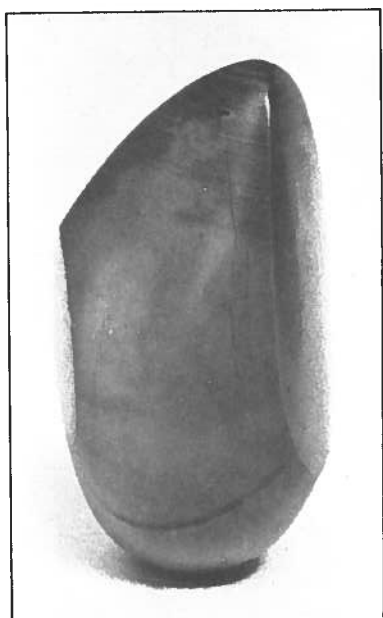
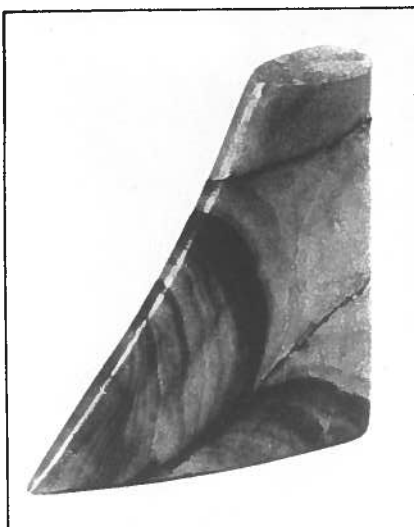
133. FORMA, 1972.

138. GÖMB, 1972.

143. FORMA, 1972.

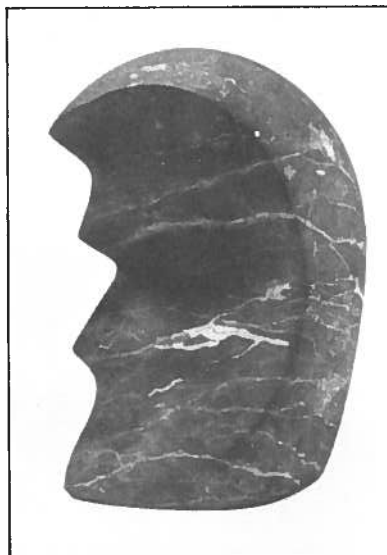
140. FORMA, 1972.

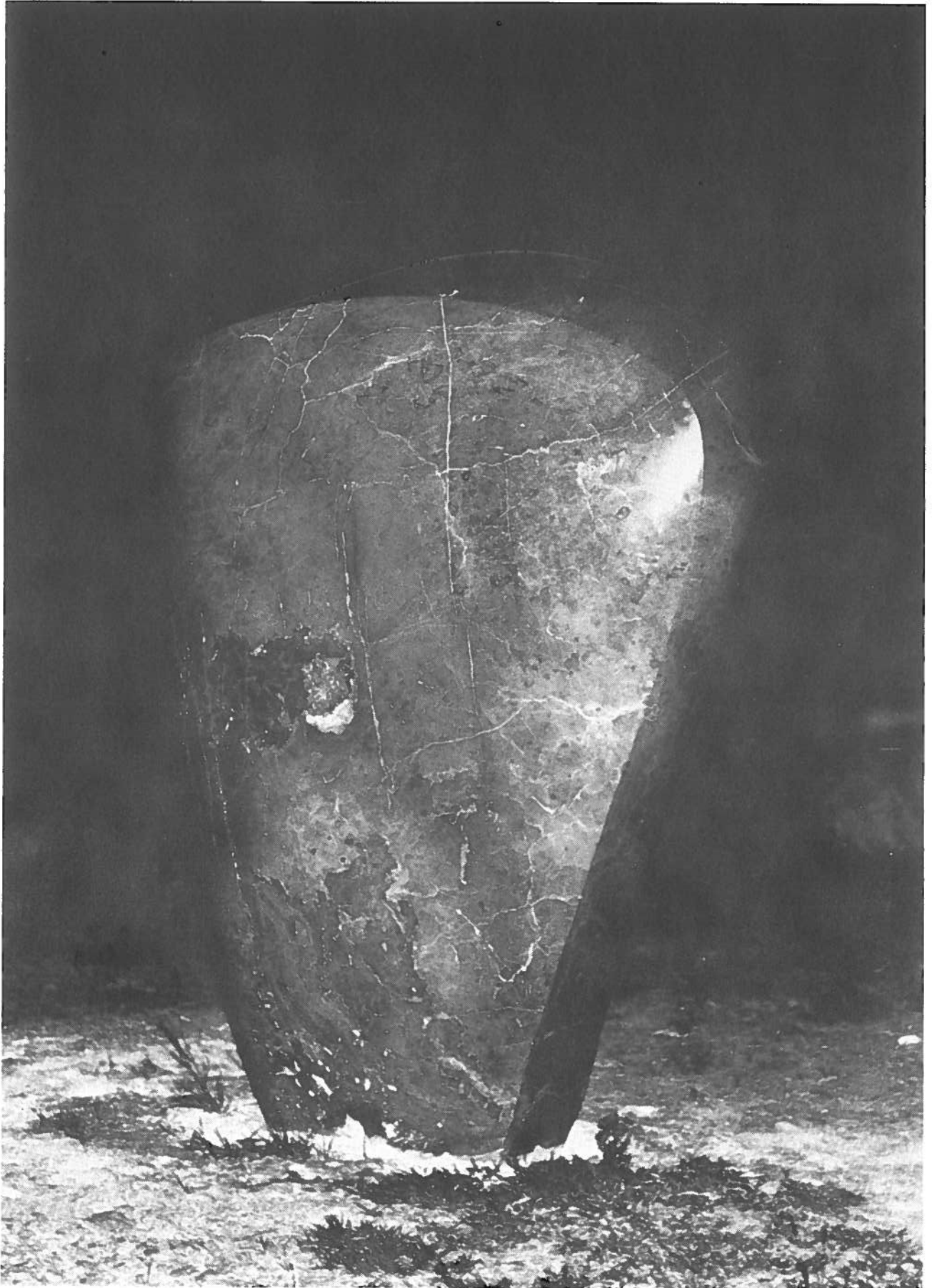
144. MASZK, 1972.

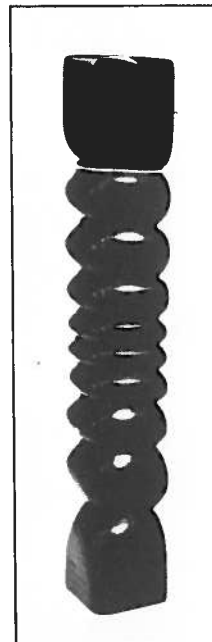
141. TEST, 1972.

148. PROFIL, 1972.

153. FÜGGŐLEGES MOZGÁS, 1973.

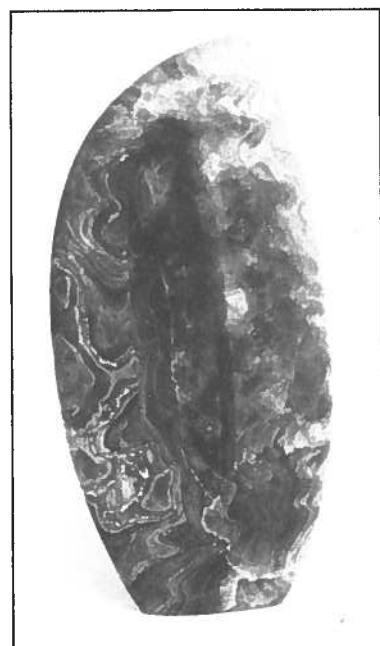
155. ÁGASKODÓ, 1973.

158. TAVASZ, 1973.

156. FORMA, 1973.

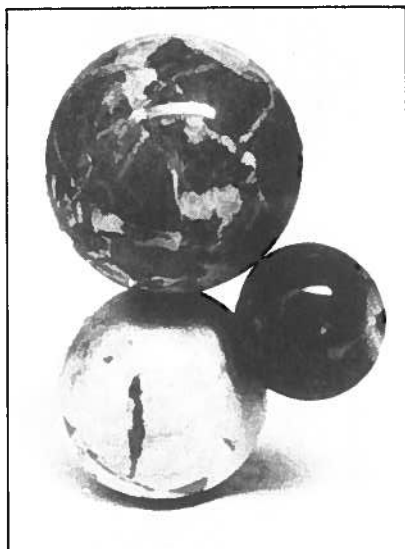
159. TORZÓ, 1973.

157. FORMA, 1973.

152. TRIPTICHON, 1972–73. (FOTÓ: NÁDOR KATALIN)

162. GÖMBÖK, 1973.

167. EMLÉKEK, ± 1974.

164. NÖVEKEDÉS, 1973.

173. TÖREKVÉS, 1974.

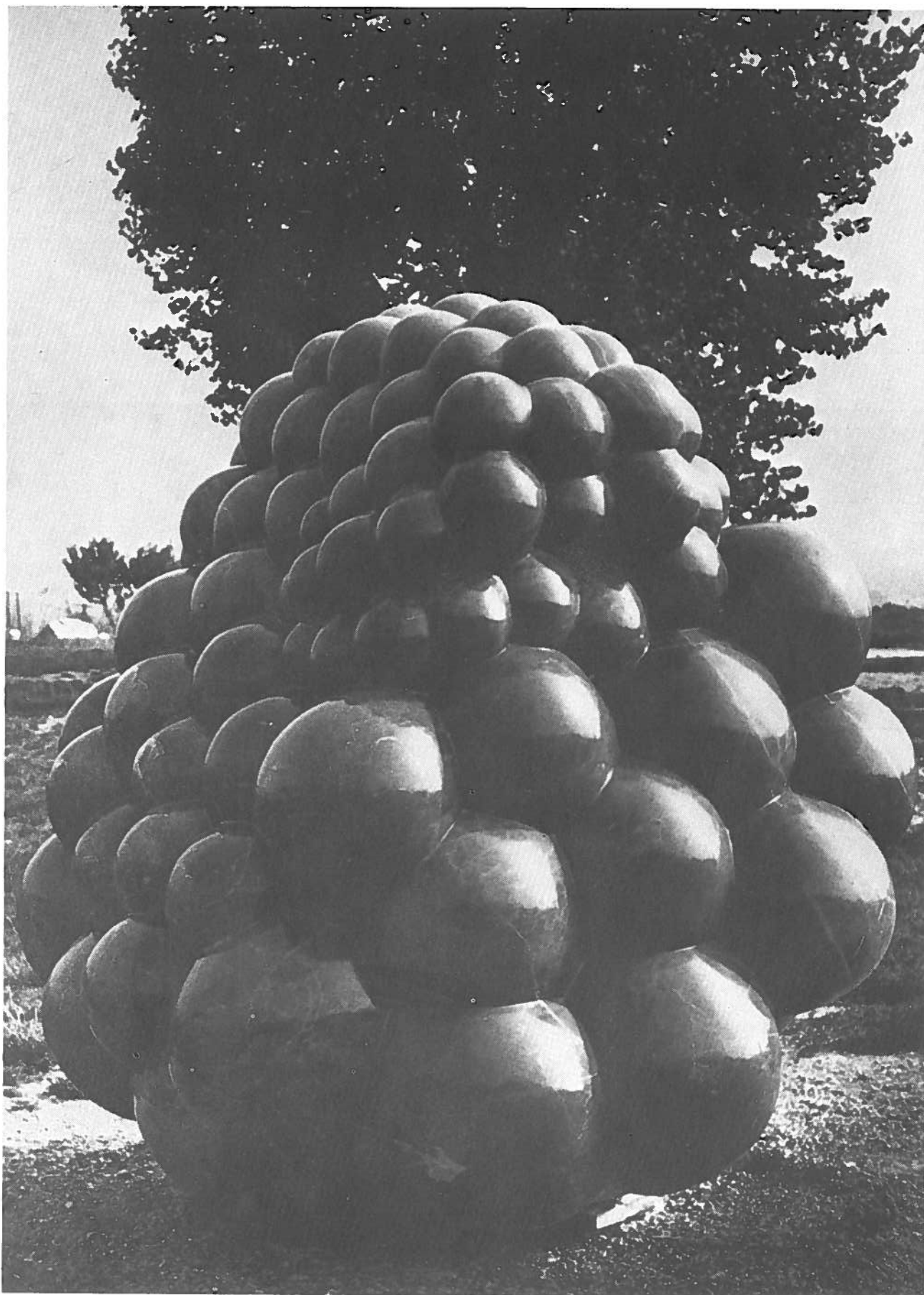

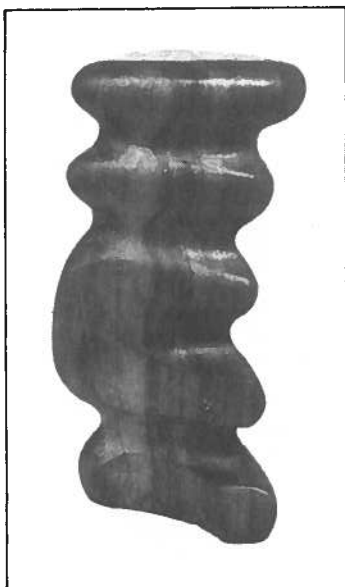
175. FORMA, 1974.

165. CSAVARODÁS, 1973.

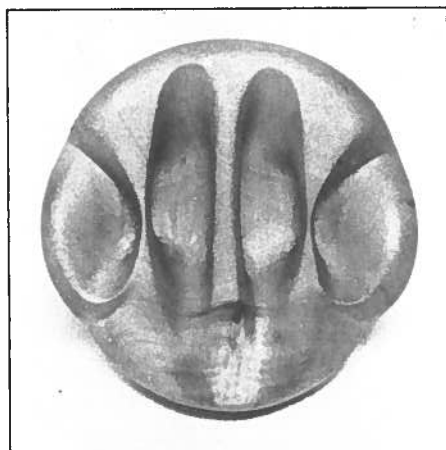

177. RITMIKUS MOZGÁS, 1974.

181. GÖRBÜLET, 1974.

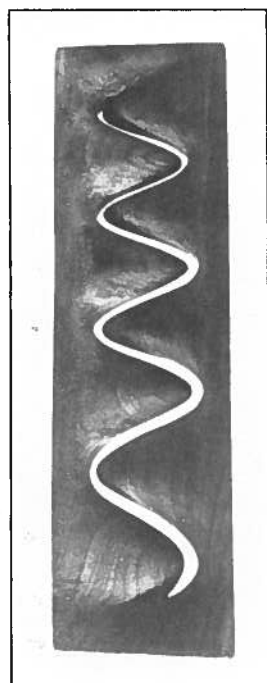
182. VÉGTELENSÉG, 1974.

178. ARC, 1974.

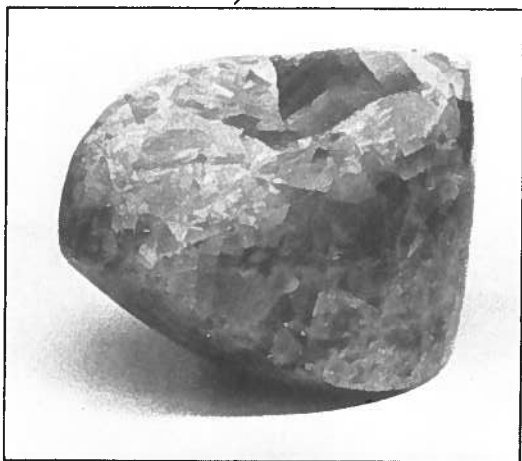

185. CSALÁD, 1975.

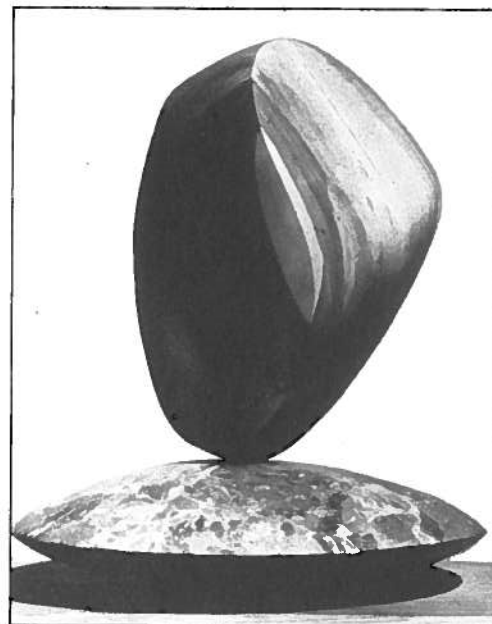
179. FÜGGŐLEGES MOZGÁS, 1974.

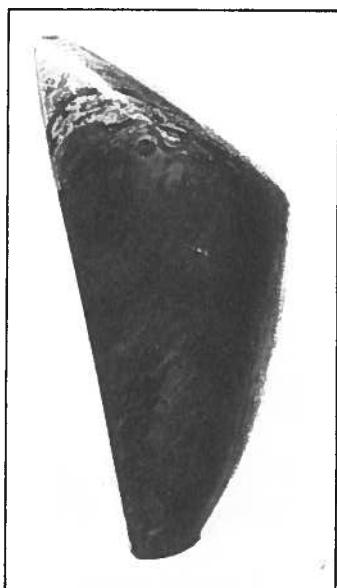
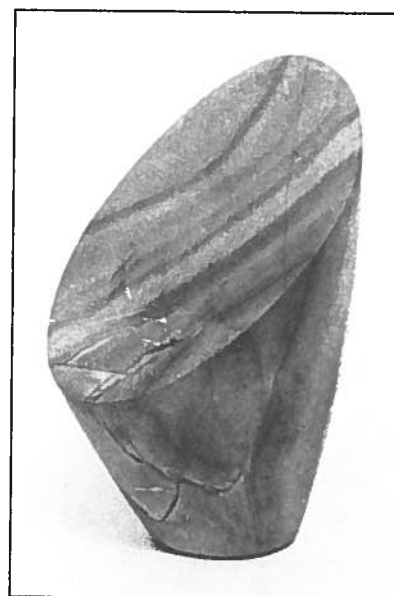
186. EGY PONTON TÁMASZKODÓ, 1975.

189. BIBE, 1975.

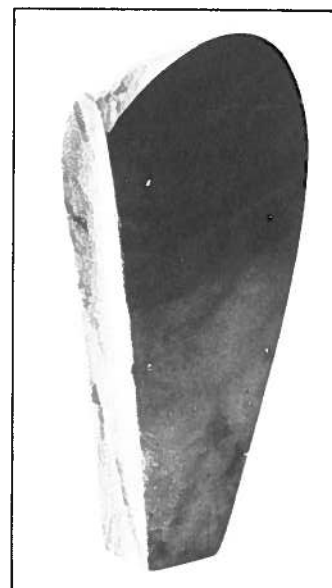
187. FORMA, 1975.

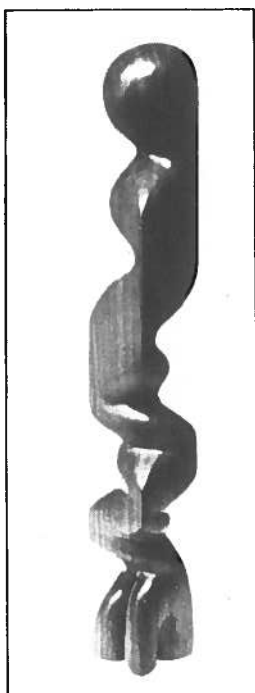
193. FORMA, 1975.

188. FORMA, 1975.

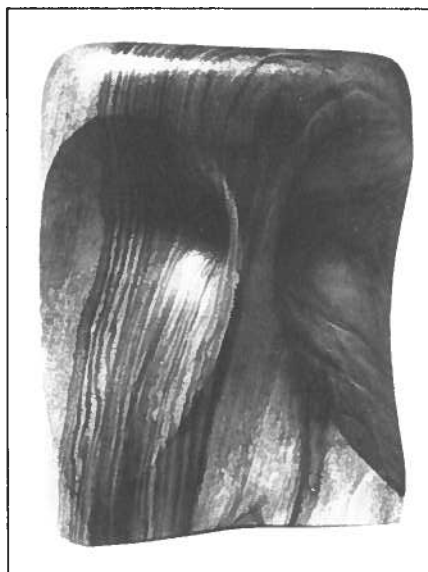
194. FORMA, 1975.

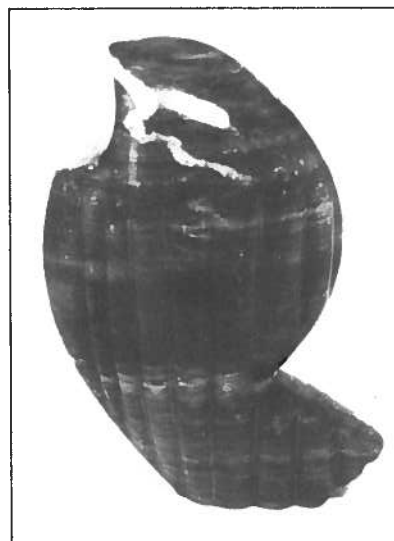
195. FÜGGŐLEGES MOZGÁS, 1975.

200. SÍREMLÉK, 1976.

196. ÁTTÖRT FORMA, 1975.

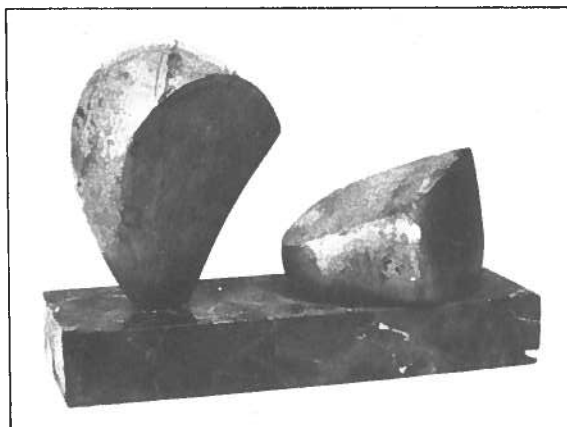
199. HAL, 1976.

197. LÉPCSŐ, 1975.

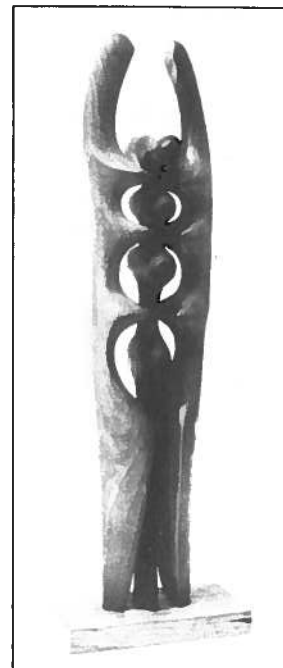
198. EGYÜTT, 1975.

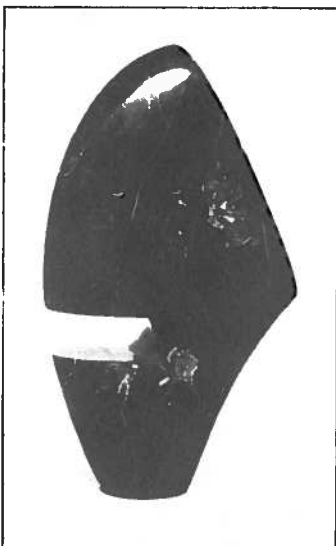
211. CSALÁD, 1978.

203. HALOTT FA SZELLEME, 1976.

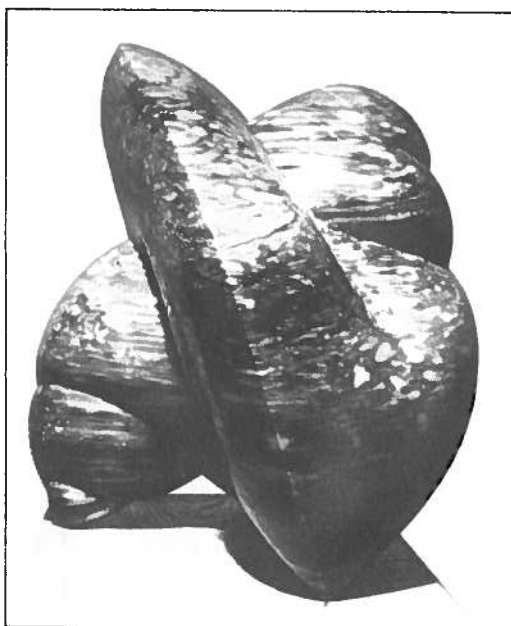
206. PAJZS, 1977.

204. BUTA LÁNY A MOZIBAN, 1976-77.

205. CSIGASZERELEM, 1977.

207. LAPOS FORMA, 1977.

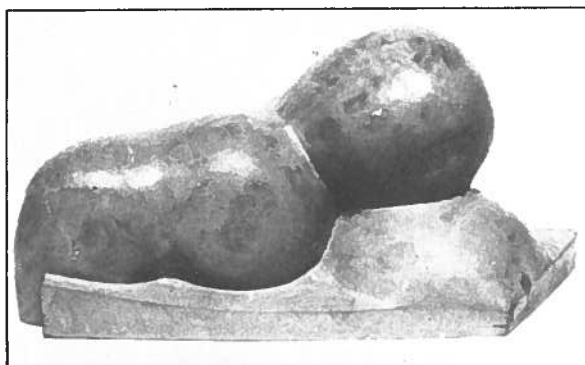

212. PIRAMIS, 1978.

214. NÖVEKEDÉS, 1978-79.

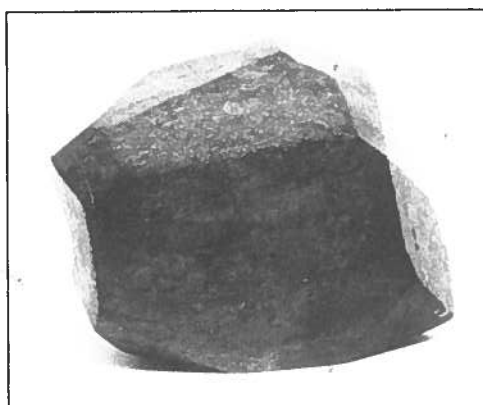
216. FORDULAT, 1979.

213. FEKVŐ, 1978.

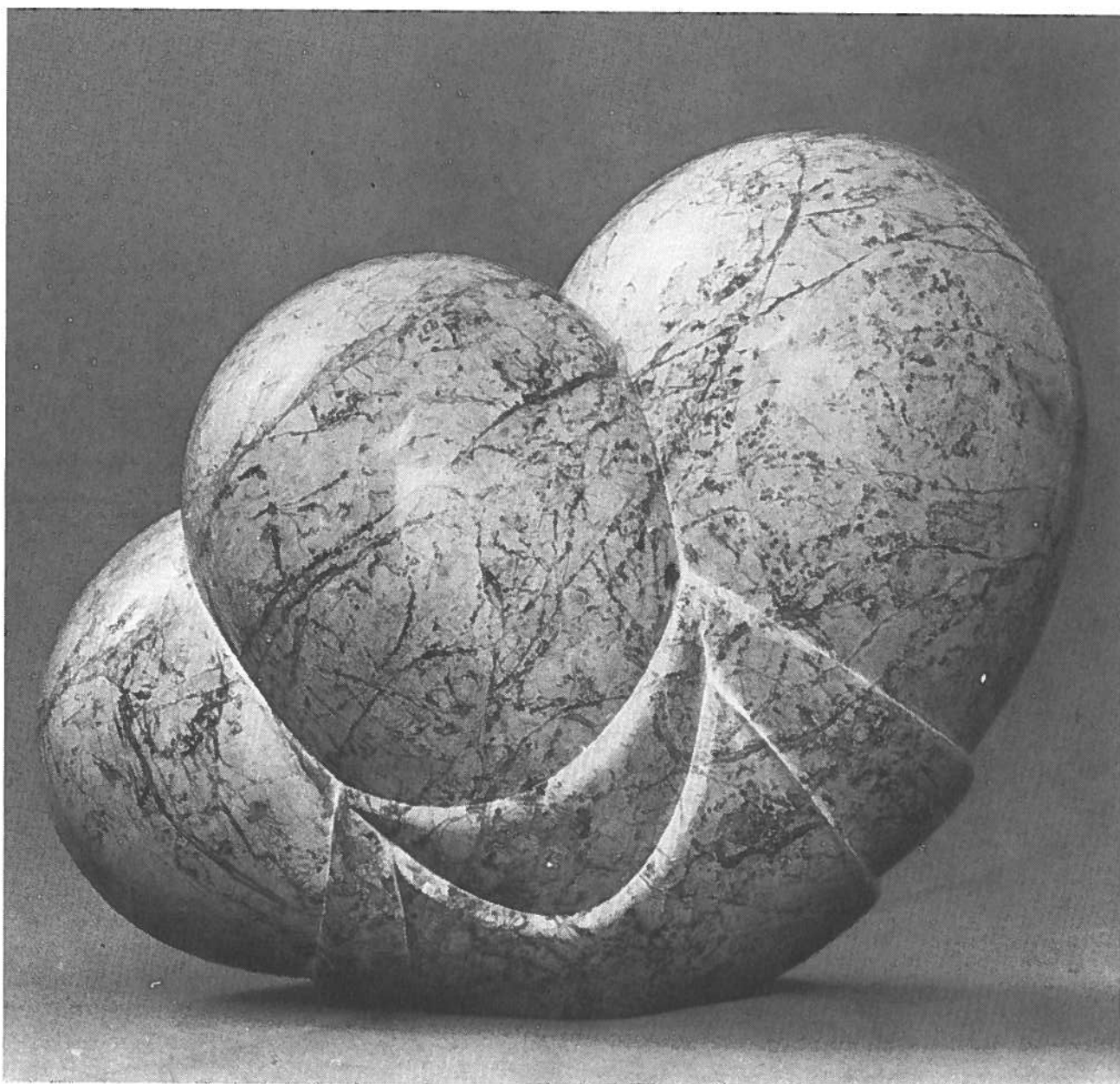
218. VÖRÖS VIRÁG, 1979.

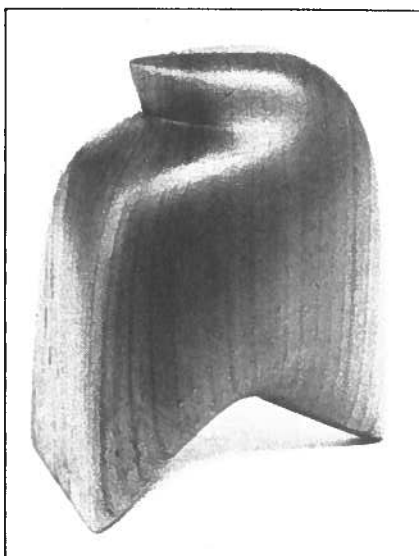

215. KRISTÁLY, 1979.

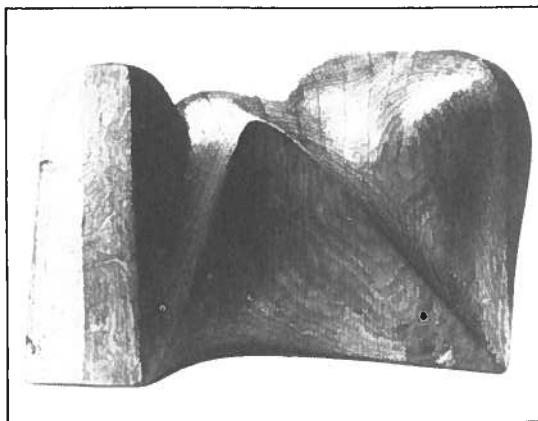
224. ZSÓFI, 1980. (FOTÓ: NÁDOR KATALIN)

221. HÁROM PONTON, 1979.

230. FEKVŐ FORMA, 1980.

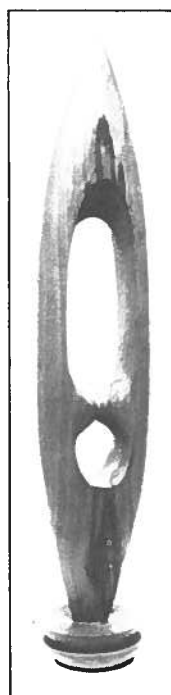

231. EMLÉK I., 1980–81.

232. EMLÉK II., 1980–81.

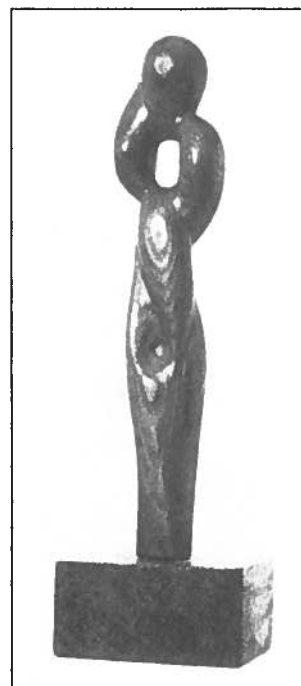
222. KUCSMAGOMBA, 1979.

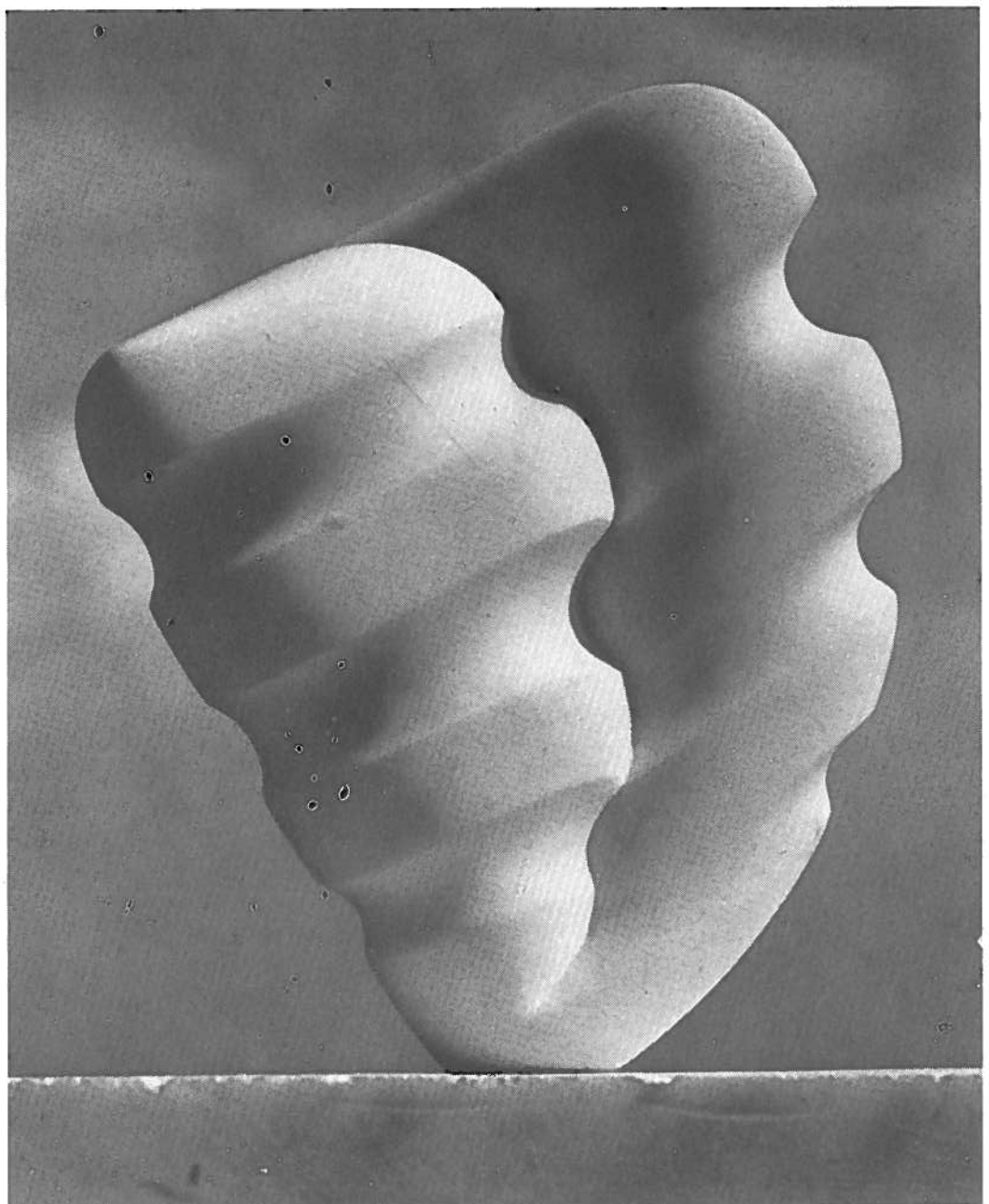
233. FÉSÜLKÖDŐ, 1981.

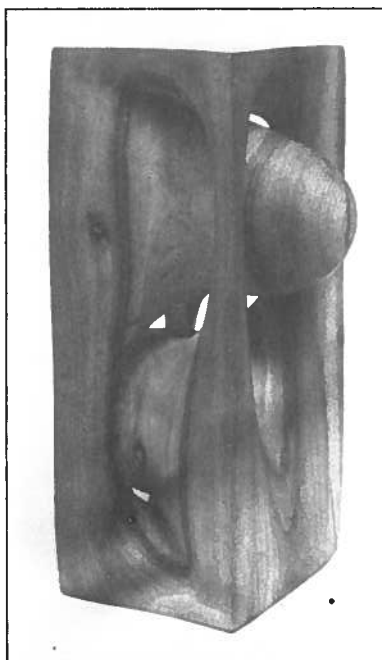

223. NEM KINYÍLT VIRÁG, 1980.

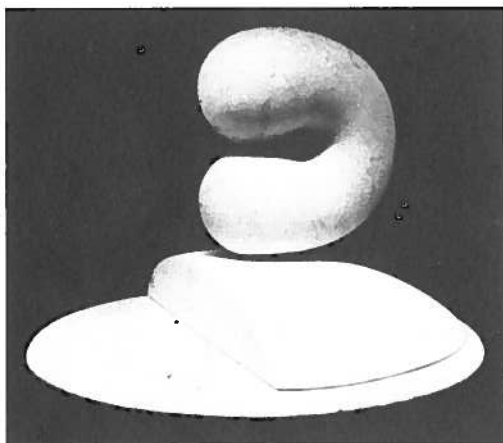
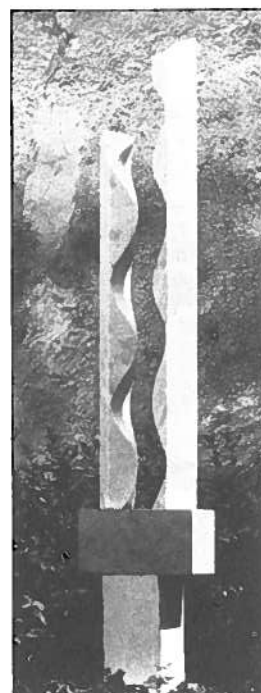
229. LILIOM, 1980. (FOTÓ: VADÁSZ ISTVÁN)

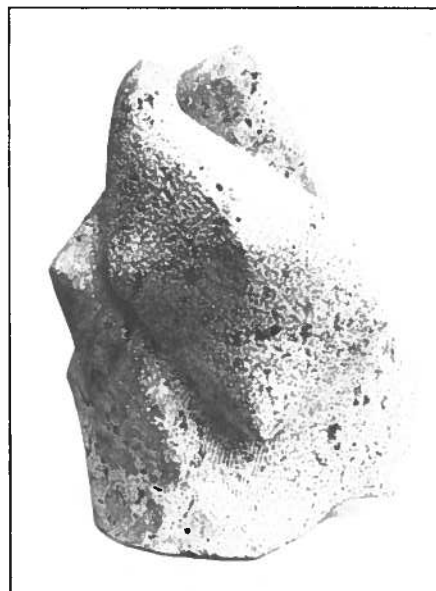
234. KÍVÜL-BELÜL, 1981.

238. SÍREMLÉK, 1982.

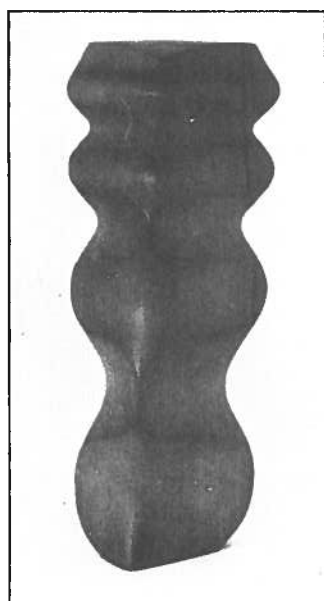

241. FORDULAT, 1982.

235. ÉRINTKEZÉS, 1981.

242. MEGFAGYOTT RÜGY, 1982.

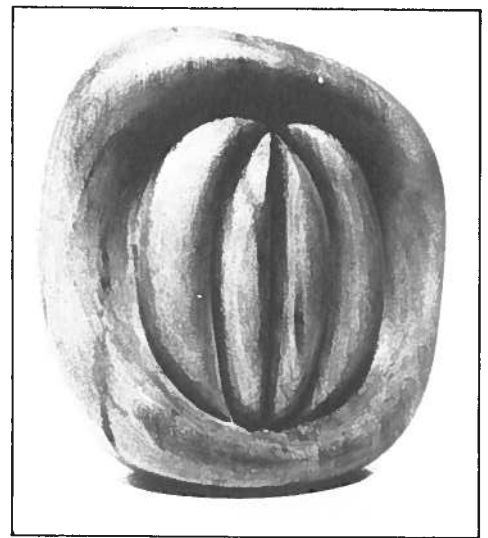

236. ELFOGY A TALÁLKOZÁS, 1982.

244. NYÍLÓ FORMA, 1982.

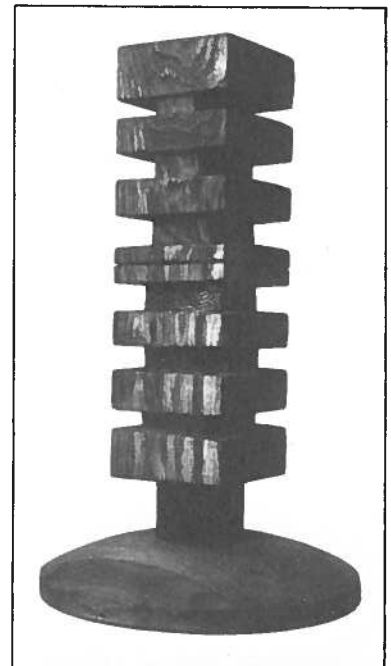

243. EGYENSÚLY, 1982.

250. ÉPÜLET, 1983.

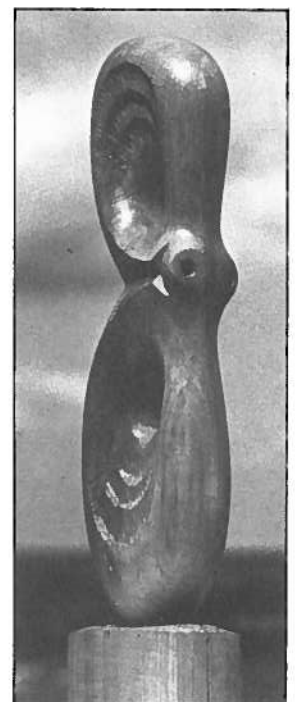
249. PARASZTKIRÁLY, 1983.

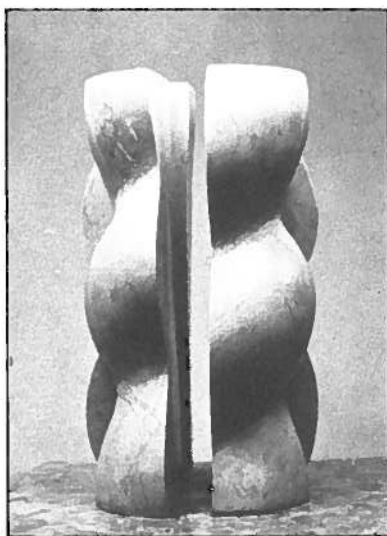

252. PILLANGÓ, 1983.

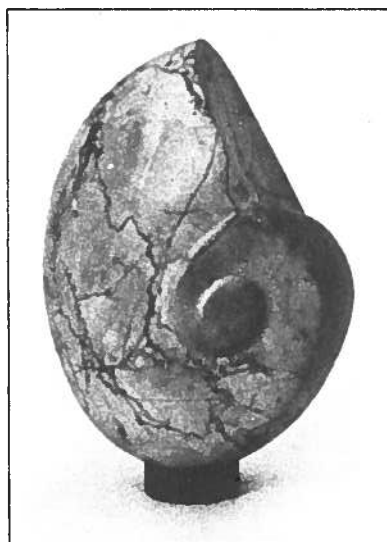
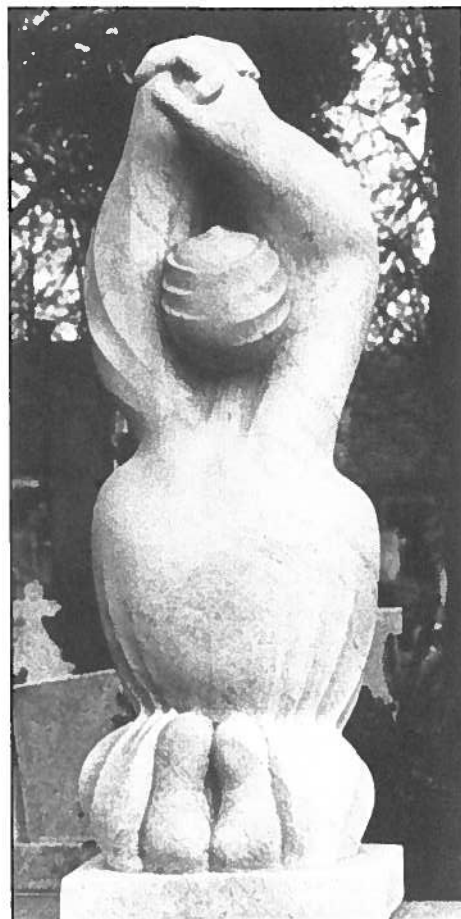
248. UFÓ, 1983.

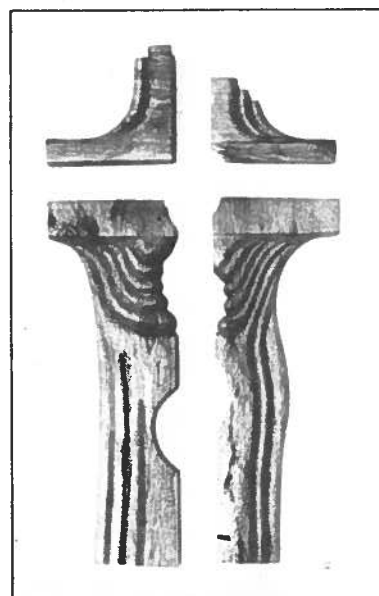
254. OSZTOTT-CSAVART FORMA, 1983.

258. FOHÁSZ/SÍREMLÉK, 1984.

257. CSIGAHÁZ, 1984.

262. MOZGÁS, 1984.

260. KERESZT, 1984.

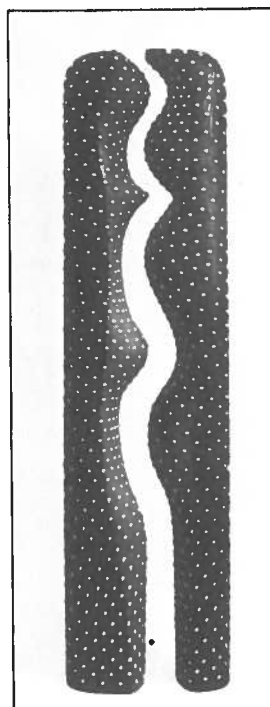
256. TEKTONIKUS MOZGÁS, 1983–84. (FOTÓ: Dr. VARGA GYULA)

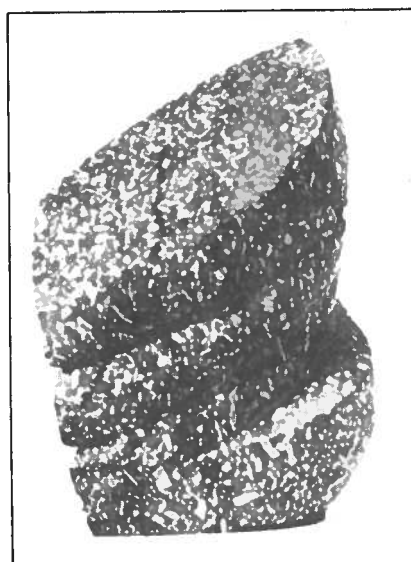
264. KESZTYŰ, 1985.

273. KETTEN, 1985.

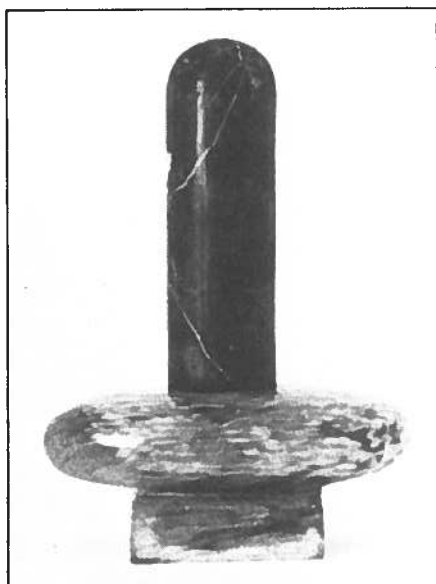

267. VÁLTOZÁS, 1985.

275. CSERNOBILI LEVELEK, 1986.

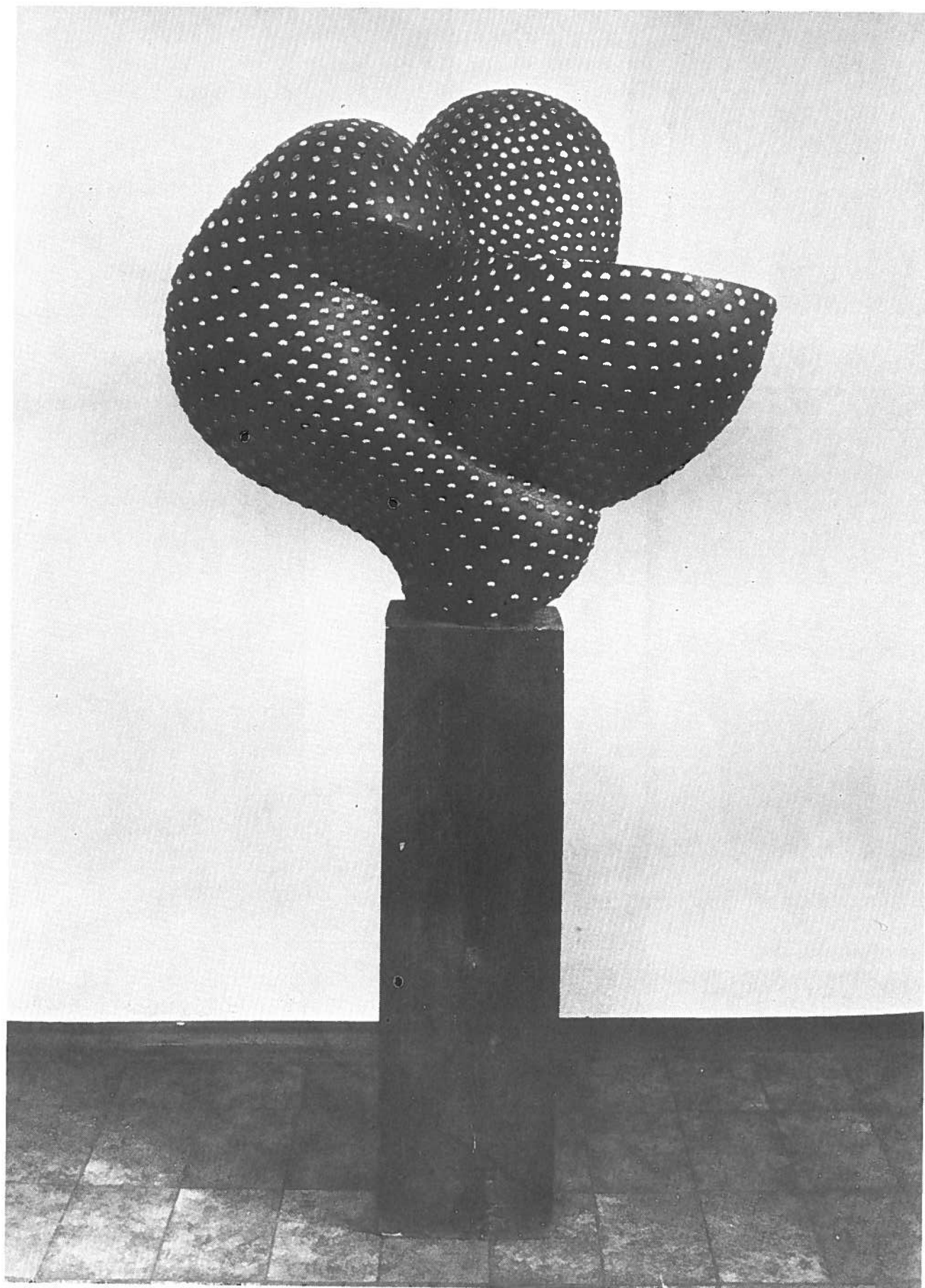
276. FEKETE LEVELEK, 1986.

277. ENYÉM ÉS A TIÉTEK, 1986.

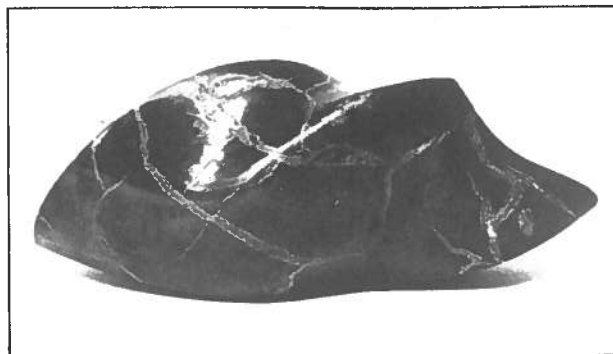

270. ÖLELÉS, 1985. (FOTÓ: NÁDOR KATALIN)

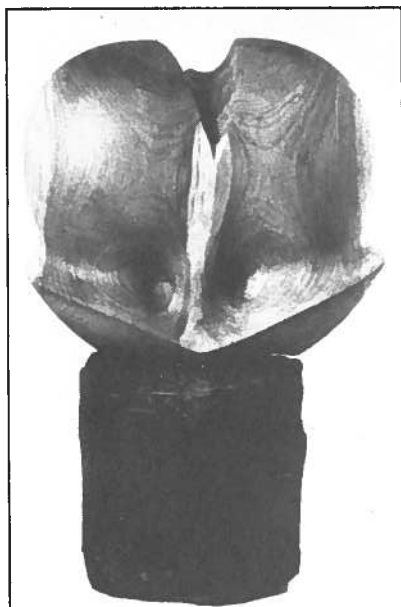

283. NYÍLÁS, 1986.

278. KÁPOSZTA, 1986.

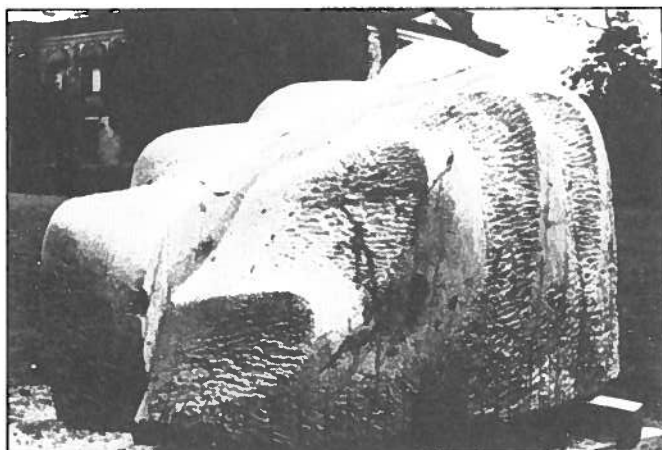

279. ELVÉSZ A VONAL, 1986.

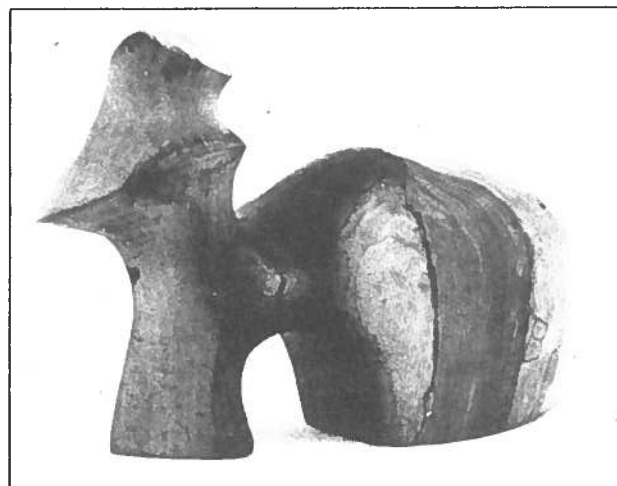
282. FEJ, 1986.

281. TEKTONIKA, 1986.

285. FEKVŐ, 1986.

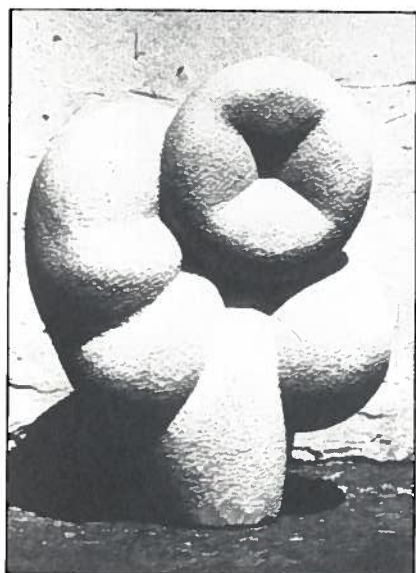

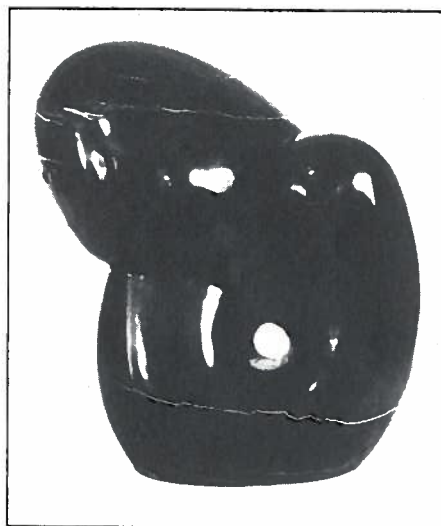
292. MÉRGES GOMBA, 1987.

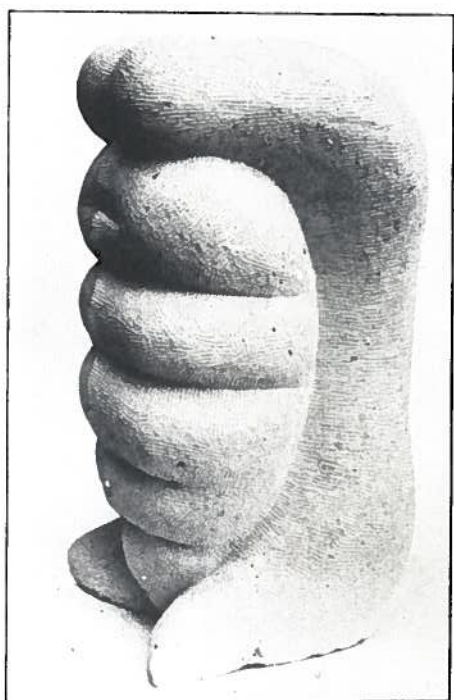
287. ELVESZETT ÉL, 1986.

294. EGYNEMŰ LÉNY, 1987.

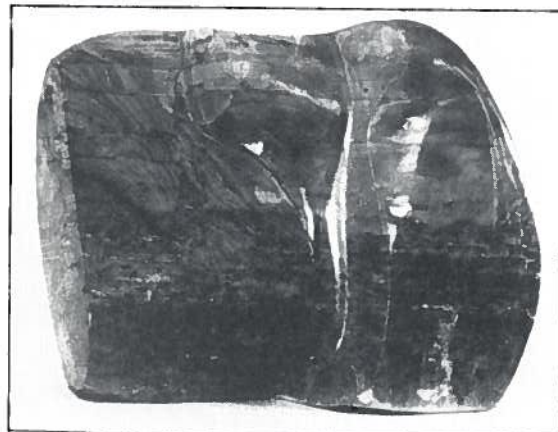

288. VÍZSZINTES MOZGÁS, 1987.

291. HERNYÓ, 1987.

293. HÁRMAN, 1987.

TR 11009

